

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

*Альманах
творчості юних літераторів*

КИЇВ

УДК 82-1(059)

Навчально-науковий інститут розвитку освіти Державного університету «Київський авіаційний інститут»: Альманах поетичної творчості юних літераторів «Білий голуб», упоряд.: Петровська Т.В. – Київ, 2025. – с. 106

Рекомендовано науково-методично-редакційною радою Навчально-наукового інституту розвитку освіти Державного університету «Київський авіаційний інститут», протокол № 6 від 25 червня 2025 року.

До альманаху увійшли найкращі вірші учнів та студентів – учасників Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб».

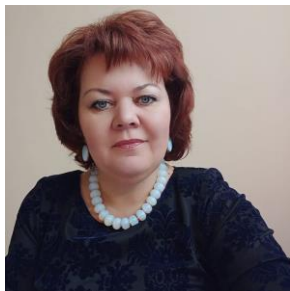

Київ, КАІ, 2025

***Шановні переможці та призери
Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб» – 2025!***

БІЛИЙ ГОЛУБ ЗАРАДИ МИРУ

У непростий воєнний час у Навчально-науковому інституті розвитку освіти Державного університету «Київський авіаційний інститут» відбувся Всеукраїнський поетичний конкурс «Білий голуб» з метою сприяння розкриттю таланту і розвитку творчої особистості учня та студента, прагнення до загальнолюдської культури та інтелектуальної новизни, формування в дітей і молоді патріотичних почуттів засобами образного слова, виховання любові до української мови та України.

У конкурсі взяли участь талановиті юні літератори з різних областей України. За результатами конкурсу 2025 року відзначено 5 перших місць, 10 других і 15 третіх місць, заохочувальними дипломами відзначено 22 учасника конкурсу з різних областей волелюбної України. Щиро дякуємо всім, хто сприяв проведенню конкурсу та плекає і підтримує юні таланти.

Поезія лунає крізь простір і об'єднує всіх, щоб рідна країна вистояла у війні з агресором і розквітла.

Найбільше поетичних творів, які надійшли на конкурс, присвячені історичним подіям, боротьбі українських захисників за світле майбутнє і засвідчують щиро любов до рідного краю.

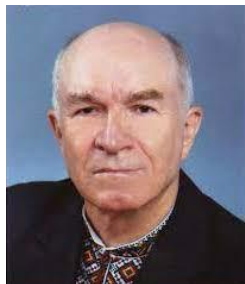
Бажаю переможцям та учасникам конкурсу мирного неба, творчого натхнення, нових перемог, непохитної віри в себе і в славу Україну! Хай «білий голуб» допомагає відчувати радість життя!

Слава українському народу!

***Галина ЛАЗАРЄВА, директор ННІРО КАІ, заслужений
працівник освіти України, голова оргкомітету конкурсу***

ПРО ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОСТІ ЮНИХ

Творчість юних завжди привертає увагу в суспільстві.

* * *

Як до Дністра під дев'ясто я до злук,
В Куражин доскакав до Скакунівки водоспаду,
До слив, що просяться в вареники із рук,
До меду груш, немов з Хребтієва,
з Патона саду.

Твоїми майже вісімдесятьма гнусь я, Дмитре Пилипчук,
Гаряча душе українська із Гарячинець, які вже у підводнім світі,
Спасибі за книжки мої в музей, у Новоушицький, із твоїх рук,
Спасибі, що зігрів перо, яким пишу цей огляд віршів діток...

Твори майже всіх переможців Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб» 2025 року наснажені емоціями, яскраво-образні, динамічні за сюжетами, а головне, запальні любов'ю до України, її героїв, пристрасно емоційні про молодь і для молоді, з високими оцінками читачів, переконливими перемогами у конкурсі.

Про патріотизм учнів свідчить їх активність, їх діяльна участь у конкурсі не лише з Києва, але й із різних областей України, що не легко здійснювати у воєнний час, коли після повномасштабного вторгнення рашистів українці зазнають небезпек, щоденних тривог, переживань за власну долю, за життя своїх рідних і близьких.

Найдосконаліші за художністю, літературною образністю, найвиразніші за духом патріотизму вірші учнів, які зайняли перше місце в конкурсі.

У віршах Ковальнової Єсенії, учениці 9 класу Остерського ліцею № 1 Остерської міської ради Чернігівської області усі рядки - мов наелектризовані, мов з полум'я переживань, аж раз-у-раз

стискають серце - від відображення постійних вибухів, смертей, ран війни. З кожного рядка школярки мов капають сльози, насамперед жалю за тими, хто на фронті, в небезпеці окупації, про що хвилюють душу строфи з вірша – «1000 днів війни»:

...Знову тривоги. Прильоти. Руїни.

Кров'ю стікає моя Україна...

Сирени кричать... не змовкають...

Ксенія з глибоким сумом зазначає, що «війна всіх одразу позбавила ілюзій, що розум і досі панує на нашій землі» («Без ілюзій»). Водночас учениця нещадно викриває жахи ворожої сваволі: «Не спати вночі. Зустрічати світанки. Ховати за спокоєм нестерпний біль» («Мовчати, кричати, збирати уламки»). Виразна і узагальнена її оцінка своєї творчості: «Поезія – це моя відповідь світу на біль, красу і несправедливість».

Диявольське обличчя війни, злочини проти людяності не вбивають надію на Божу милість, віру в торжество гуманізму і добро на нашій землі, у чому переконана Нірода Юліана, учениця 11 класу Бориславського закладу середньої освіти № 3 Львівської області, вихованка Літературної студії «Джерельце» Львівського міського координаційно-методичного центру «Галицьке юнацтво» з оптимізмом, просвітленням на душі пише:

Вогонь свічок палатиме до рання

В долонях вечорової безодні. («Подих Різдва»).

Цитатами нам стелиться дорога:

Сумними, чи барвистими всуціль, –

Мов книгу, розгортаємо розлогу

Стихії поетичної глибини. («Цитатами нам стелиться дорога»).

Настане час, коли останній спалах

На крила розпорошиться хрущу. («Мелодія кленового серця»).

Зворушливо, що школярів, учасників цього конкурсу, змалку турбує доля зраненої війною України, надихає віра в Перемогу над нещадним ворогом.

У вірші «Я вірю в Перемогу!» Дар'я Лебеда, учениця 6 класу Ліцею біотехнологій № 177 м. Києва, вихованка гуртка «Журналістська майстерність» з хвилюванням римує та передає думки і почуття про найдорожче:

Найкраща Україна на Землі,
Люблю її лісів, ланів безмежність.
Я вірю в Перемогу у війні!
І прославляю нашу Незалежність!

Дух війни відчувається і в мирних описах рідного довкілля, у мрійних роздумах про щастя у час гроз, зокрема там, де «немов море виплекало грози», про що з хвилюванням поетизує Сидорук Вікторія, учениця 10 класу Комунального закладу загальної середньої освіти «Луцький ліцей № 21 імені Михайла Кравчука Луцької міської ради» Волинської області.

Поетичні рядки Вікторії Сидорук, «вільні» від рим, великих букв, навіть від розділових знаків, не вільні від людських страждань, вражають образним мисленням, символікою у відображенні несподіваних життєвих ситуацій:

«дитячі іграшки знову розкидані
хвилями
надто дорослих тривог»,
«спалахи в небі
кричать під час свят...».

Попри грози і вітри, постає спостережливим співцем краси, турбується, «як дістати ясне сонце», що «утопає в ополонці», «добророзичить по росинці» Царенко Ярослава, вихованка Літературного гуртка «Пролісок» Комунальної установи «Центр розвитку дітей та молоді» Узинської міської ради Білоцерківського району Київської області, яка довірливо пише:
А навкруг конвалії, наче у раю,
Перемогу так чекаю, що й ночей не сплю! («Конвалії»).

Яскраво відзначаються творчими успіхами і інші лауреати призових місць в конкурсі.

Гостротою вражень, коли «одна ідеш між зорі» чи коли «ножі все дужче підкрадаються до горла», захоплює Андриц Вероніка, студентка Самбірського фахового коледжу економіки та інформаційних технологій Львівської області, ліричний герой якої не впадає в розпач, - «На плаву тримаєшся з останніх сил» («Всюди сліди кров'яні»).

Як символічно в ріднокраї «найкращі квіти для найкращої землі» вишукує і відображає у своїх віршах, помічає Україну у краплині краси, вірячи в перевагу сили краси над силою зла. Іванова Єлизавета, учениця 6 класу Білоцерківського природничо-математичного ліцею-гімназії № 1 ім. М.О.Кириленка Білоцерківської міської ради Київської області («Найкращі квіти для найкращої землі», «Чиста криниця»).

Має спостережливий зір серця, аж бачить більше, ніж світила в небі, а саме біг часу, Корабліна Софія, учениця 8 класу Ліцею № 279 імені Петра Григоренка м. Києва («Не можна ображати чужі почуття...»).

Залишатись собою, природнім у сутолоці суперечливих почуттів наполегливо прагне Панченко Артем, учень 7 класу Академічного ліцею № 1 імені А.С. Малишка Обухівської міської ради Київської області («Я вмію бути вільним», «Театр життя»).

Прагне жити перспективно, мріями, добродійно Підтоптана Софія, учениця 7 класу Білоцерківської гімназії № 15 Білоцерківської міської ради Київської області:

«Із чорної
зраненої землі
смарагдові долоньки
простягло насіннячко:
благословіння
просить у сонечка!..
...Рости, зернятко,
на зло
ворогам

лютим!...»

І в час війни, міжнародних і вітчизняних протиріч, коли бракує дня без труднощів і проблем, юні, особливо вдумливі, начитані, патріотичні духом, живуть і пишуть з оптимізмом, з вірою у майбутнє України, що засвідчують в альманасі своїми віршами «Салко Ярослава, учениця 10 класу Комунального закладу загальної середньої освіти «Ліцей № 1 с. Петропавлівська Борщагівка» Борщагівської сільської ради Бучанського району Київської області, Скобало Ілля, учень 4(8) класу Львівської української гуманітарної гімназії ім. Олени Степанів, вихованець Літературної студії «Джерельце» Львівського міського координаційно-методичного центру «Галицьке юнацтво», Швай Уляна, учениця 10 класу Комунального закладу загальної середньої освіти «Луцький ліцей № 21 імені Михайла Кравчука Луцької міської ради» Волинської області.

А який суголосний воїнам Вітчизни у час війни в альманасі постав Олексій Якименко - із закликом-ідеєю берегти себе, але не просто для власного існування, а для захисту України - у вірші «Бережи себе»:

Ну як себе тут вбережеш,
Коли довкола гул гармат,
Земля страждає від пожеж,
А ти – солдат?..

Сердечно дякую організаторам та ініціаторам цього унікального конкурсу за успішне його проведення в умовах війни. Особлива подяка за багаторічну працю з натхненням «Білим голубом» Навчально-науковому інституту розвитку освіти КАІ.

Якнайщиріше вітаю переможців славного конкурсу, бажаю всім учасникам конкурсу, організаційному комітету та членам журі нових перемог, щоб творчість допомагала у житті в ім'я славної України! Бажаю усім юним українським патріотам нових успіхів у навчанні і творчості, натхнення, миру і Перемоги!

Василь Василяшко, письменник, заслужений журналіст України, голова журі Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб»

ЮНІ ДРУЗІ!

Переможці та учасники Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб»!

Юнь талановита, поетична, маю за честь вітати вас! Я захоплювався, знайомлячись з вашим мистецьким доробком, тим, які ви патріотичні і залюблені в Україну. Зичу вам і надалі такого ж успішного творчого пошуку, святих миттєвостей натхнення і чіткої громадянської позиції. Хай кожен рік конкурсу стає для кожного з вас важливим стимулом для подальшого розвою поетичних талантів! Успіхів вам, а всім нам - Перемоги!!!

***Василь Нєволов**, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, член НСПУ, член НСЖУ, голова творчого об'єднання драматургів України, голова правління Київської міської організації Товариства «Знання» України, лауреат мистецької премії «Київ», член журі Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб»*

Ковальова Єсенія,

учениця 9 класу Остерського ліцею № 1
Остерської міської ради Чернігівської області

* * *

1000 ДНІВ ВІЙНИ

Шок. Паніка. Тривожні валізи.
Речі якісь. Телефони і візи.
Черги. Закриті мости і вокзали.
Пробки. Ракети. Заповнені зали.
Час. Так повільно і швидко водночас.
Відчай. Напруга. Заплакані очі.
Ми не поїдемо. Знак ? може доля...
Байдуже чим нас лякають. Говорять.
Дім. Скотч на вікнах. Холодні кімнати.
Герої посмертно. Відчай. Біль. Втрати.
Спущений прапор. Скрізь чорні стрічки.
Могили. Хрести. Поминальні свічки.
Знову тривога. Прильоти. Руїни.
Кров'ю стікає моя Україна...
Сирени кричать... не замовкають.
Нас щохвилини вбивають. Вбивають.
Дзвінки, смс-ки. « Ти як? »... « Я не знаю... »
Страх так ретельно під шкіру ховаю.
Замкнене коло. Брехня як спасіння.
Правда вбиває. Терпіння. Терпіння...
Ночі без сну. Дні як примари...
Нормою стали ракетні удари.
Шахеди. Балістика. Дрони. « Кинджали ».
Ми до війни навіть слів цих не знали.
Горе... майже у кожного вдома.
Сльози. Прощання. Холодні долоні.
Темрява. Світла в тунелі не бачу...
Злість і ненависть. Кричу! Не пробачу!
Скільки ще? Досить! Забрали надію...
Вбили бажання. Поцупили мрію...

Чи буде кінець цьому жаху? Хто знає?
Хто вірить в мир... перемогу чекає...
Нам допоможуть? Чи зможемо самі?
Ми ж кожне століття б'ємось з ворогами.
І тисячу днів прожили, як у пеклі.
Втратили все... і живі наче мертві...
Та не здаємось. Розбираєм руїни...
Дуже болить за усе... за Країну...

БЕЗ ІЛЮЗІЙ

В школі вчимо математичні формули,
Суму сторін трикутника і генетичний код,
В дієприкметниках шукаємо корені,
Нітратні основи - в залишках амінокислот.

Пишемо твори на різну тематику,
Знаємо все про кетони, кислоти, луги.
Фізика, хімія, алгебра та інформатика
Жити у світі без правил навчить не змогли.

Нас не навчили закони генетики
Жити із болем, що рве кожен день на шматки.
Не допоможуть знання на відмінно фонетики
Плакати так, щоб не чули твої вороги.

Як не крути, та немає у фізиків формули,
Щоб врятувати усіх від страшної біди.
І не покажуть нам атласи шлях між безоднею
Та страхом жити в реаліях віку війни.

Нам не підкаже будова молекул чи атомів,
Як за хвилину втекти від крилатих ракет.
Не розрахуємо швидкість, з якою тікатимем,
Коли над будинком летітиме клятий «шахед».

Всі ці теорії, висновки, формули, правила
Можливо потрібні, а хтось скаже «ні»...
Знаю одне, що війна всіх одразу позбавила
Ілюзій, що розум і досі панує на нашій Землі.

МОВЧАТИ. КРИЧАТИ. ЗБИРАТИ УЛАМКИ...

Мовчати. Кричати. Збирати уламки.
Штопати рани, згрібаючи сіль.
Не спати вночі. Зустрічати світанки.
Ховати за спокоєм нестерпний біль.

Дивитись на хмари і уявляти,
Що в небі веселки малює мені
Рідний, єдиний, хоробрий мій тато.
Зневіритись знову... Малюють дощі...

На сні сподіватись - теж марна надія.
Вони чомусь темні і без сновидінь.
В душі знову відчай. Рве серце безсилля.
Чи є десь межа у цих клятих «терпінь»?

Збирати уламки незвично і страшно.
Життя поділила на після і до
Війна, що забрала все звичне і справжнє
Лишивши уламки й питання: «За що?»

Нірода Юліана,

учениця 11 класу Бориславського закладу
загальної середньої освіти № 3 Львівської області,
вихованка Літературної студії «Джерельце»
Львівського міського координаційно-
методичного центру «Галицьке юнацтво»

ПОДИХ РІЗДВА

Кидають шпичаками сяйво зорі,
Стирають сутінки останні дня акорди,
Мов у кишеню, поринає мимоволі
Зимове сонце, стомлене й холодне.
Сніг кристаліновий гірляндюю блідою
Пронизує зіниці мерехтінням,
Святвечір, оповитий колядою,
Скотився пампухом з гори в подвір'я.
Морозний простір обіймає стіни,
А в хаті сонцем сходить вогник свічки,
Виводить на повалі сірі тіні,
Вдихає благодать цієї нічки.
Павук різдвяний солом'яними очима
Вдивляється у тінь свою стогранну,
Бурлака - вітер тягне за плечима
Вуаль завії, наче білу манну.
Вогонь свічок палатиме до рання
В долонях вечорової безодні,
Духовні келихи надій і сподівання
Нектаром мандариновим наповнить.

ЦИТАТАМИ НАМ СТЕЛИТЬСЯ ДОРОГА

Ми, мов поезії, написані строфами,
На чистім аркуші життєвого рядна,
Змальовані добірними словами,
Пером Архангела, чорнилом божества.
Ми – нотами наповнені краплини,
Вдаряючись об струни плинних днів,

На крихти розбиваємось і лине
Мелодія віршованих рядків.
Цитатами нам стелиться дорога:
Сумними, чи барвистими всуціль, —
Мов книгу, розгортаємо розлогу
Стихії поетичної глибини.
Стихаючи, пантрує час невпинно,
В годиннику сховавшись на стіні,
Як під крилом вечірнім Музи дивні
Майструють нам новітні скрижалі.

МЕЛОДІЯ КЛЕНОВОГО СЕРЦЯ

Поміж гілок, поміж бузок травневий
Розкидав ноти веселковий птах,
Насунув в грім, у очі глянув клену,
Розбив ущент тендітний нотний стан.

Та скільки б не гриміло десь у хмарах,
Над верховіттям, змоклим від дощу,
Настане час, коли останній спалах
На крила розпорошиться хрущу.

Тоді лунка прокинеться щемливо
Мелодія перната між гіллям,
В кленове серце стрілами прилине
Й засне у вітах втомленим дитям.

Ще довго клен вслухатиметься в гомін,
Ловитиме листками нотний лет,
Щоб взимку зберегти у серці спомин
Про спів пташиний гострий, мов стилет.

Сидорук Вікторія,
учениця 10 класу Комунального закладу
загальної середньої освіти «Луцький ліцей № 21
імені Михайла Кравчука Луцької міської ради»
Волинської області

* * *

у снах бачу гірський пейзаж

солоний запах
нагадує
сльози

немов море виплакало все
що могло
немов море виплекало грози

небо фарбується в біле
мартини
магнолії
грають гілками

інжир у моїх спогадах
теж білий мов сіль
гіркий мов море
море білої
як вірш
крові

* * *

дитячі іграшки знову розкидані
хвилями
надто дорослих тривою

спалахи в небі
кричать під час свят
зірками плюють

на чужі сни

у веселих садочках посічені стіни
усі будинки тепер карткові
бояться вітру
бояться

солодке завжди у торбинках
на чорний день
з водою іграшками
так весело гратись!
ховатись

сирена

* * *

я росла у різних місцях
звала домом різні міста
мене ростили спогади
гаражі
та свіжі квіти

їхати завжди важко
це сльози прощання
слова про бажання
повертатися
ще важче

дім – це місце, де росте серце
дім – це ті, за ким воно б'ється

Царенко Ярослава,
вихованка Літературного гуртка «Пролісок»
Комунальної установи «Центр розвитку дітей та молоді»
Узинської міської ради Білоцерківського району
Київської області

ТЕАТР ГРОЗИ

Дошовими крапельками
Починає гроза драму.
Грім гримить. В антракті граду
Хмари збіглись на нараду:
- Як дістати ясне сонце?
- Утопає в ополонці!
Вітер вудку тягне з двору:
- Буду виручать актора!
Почепив на гак наживку –
Сонце упіймав як рибку.
Із вологим інтересом,
Всі продовжуємо п'єсу.
Але райдуга на небі
Всю увагу зве до себе,
Веселчастим стала дивом –
Переграла всіх красиво.
Та її бурхлива слава
Все ж тривалості не мала –
Вечір почепив завісу
І театр грози завісив:
- Спи, природна атмосферо,
До наступної прем'єри!

ВІТЕР

Віяв сьогодні вітер,
Сильний такий, могутий.
Вітер літав усюди
Від поля, аж до кручі.

Він був таким запеклим,
Що все йому під силу,
Але пройшла година
Й довкола стало спокійно.

Отак завжди буває,
То – вітряно, то – тихо.
Усе в житті минає –
Добро долає лихо!

ДОБРО

Знають квіти, знають трави –
Щиросердні в добра справи,
Бо на те воно й добро,
Аби добре всім було.

Квітне квіточка красою –
Надихає добротою
І травиночка травинці
Доброзичить по росинці.

Сонце грає манівцями –
Доброславить промінцями.
Хмарка сяє над озерцем,
А людина – добрим серцем.

Як добра не було змалку
То не буде й до останку!
Зичать благодать усюди
Добрі люди, щедрі люди!

Лебеда Дар'я,
учениця 6 класу Ліцею біотехнологій № 177 м. Києва,
вихованка гуртка «Журналістська майстерність»

Я ВІРЮ В ПЕРЕМОГУ!

Хай буде мир на всій Землі!
Хай сонце світить і цвітуть каштани.
Хай Україна переможе у війні!
Хай в спокої залишать росіяни.

Повсюди хай лунає тільки сміх.
Нехай не знають наші діти горя.
Нарешті хай наступить мир.
І мирні літаки на крилах нас несуть до моря.

Найкраща Україна на Землі!
Люблю її лісів, ланів безмежність.
Я вірю в Перемогу у війні!
І прославляю нашу Незалежність!

КОНВАЛІЇ

Білий цвіт конвалії зацвів в гаю,
Я назустріч сонечку по траві біжу,
А навкруг конвалії, наче у раю,
Перемогу так чекаю, що й ночей не сплю!

Хай під мирним небом, на нашій землі,
Колоситься житечко, щебечуть птахи,
Перемогу, Боже, Неньці принеси,
А Планеті нашій спокій надішли!

Войовничих лідерів хай зашлють на Марс,
Хай туди доставить їх на ракеті Маск.
Хай собі воюють у скафандрах всі,
Їм немає місця на Святій Землі!

А ми залишаємось у людській сім'ї,
Де цвітуть конвалії і ростуть сади!
Де птахи співають веселі пісні,
Там, де мама й тато, там де я і ти!

ПІСНЯ ЛИНЕ

Наша мова солов'їна – щира та весела,
Полонила міста наші, підкорила села.
А пісні, які лунають, від Карпат до Сходу.
Про любов, про Україну, про мир та свободу!
Про калину та кохання, наша пісня лине.
Хай приходить воля вільна, квітне Україна!
Хай яскраво світить сонце, Земля зеленіє,
Україна – переможе, адже дуже мріє!

Андріц Вероніка,

студентка 25е курсу Самбірського фахового
коледжу економіки та інформаційних технологій
Львівської області

* * *

Всюди сліди кров'яні.
Всередині чи зовні – у твоїй душі.
Ти помираєш,
Що видно з далечини,
Та всі, хто близько, – неначе сліпі.
Людина – світ, людина поміж крил,
А ти такої все не маєш.
Як пустий погляд промайне,
Як серце біль у вени проведе,
Спасіння ти чекаєш... як колись,
Та ніхто цього не помічає.
Лихо, біль, мара, безсоння –
Та ти одна, одна ідеш між зорі,
Та все ніхто не бачить твої очі,

Через які проходять гучні кроки.
Спокій, простір, люди, втома –
Серед крику чутно лиш слова убогі:
«Рятуй себе, та не чіпай нікого.
Не мовчи, не говори, не звертай уваги
На потік, що під ногами малює втому».
На плаву тримаєшся з останніх сил,
Ножі все дужче підкрадаються до горла.
Руки, ноги, живіт чи шия –
Вже не лишилося на тобі місця,
Де б не було цього проколу.

* * *

Світ для очей, як бездна у якій кожен день хтось пропадає.
Всім здається, що війна його не чіпає,
Але який ж розпач чоловік відчуває, коли його син там помирає.
Розбите вікно, серед тисяч розбитих сердець,
Останній поділений хліб,
Чи голод, який був за давніх часів...
Тремтіння в руках,
Від вічних пострілів у дах...
«Не чути серця!» - повторює навіжена, що бачить
Прострілену голову свого нареченого.
Вічна вдова
Її душа лежить разом з ним,
Біля могили, де ще таких самих зі сотню
Сирота, що відчула біль від втрати мати,
Яка зараз десь під завалами їхнього дому.
Ось так війна нікого не чіпає
Та скільки розбитих сердець за собою лишає...

Іванова Єлизавета,
учениця 6 класу Білоцерківського
природничо-математичного ліцею-гімназії № 16
ім. М.О. Кириленка Білоцерківської міської ради
Київської області

НАЙКРАЩІ КВІТИ ДЛЯ НАЙКРАЩОЇ ЗЕМЛІ

Я садила з матусею квіти,
Щоб щасливо жили усі діти,
Грала барвами рідна земля,
Відігнавши навік москаля!
Підбирала найліпше насіння,
Кращі пагінці з дужим корінням,
Щоби квіти, з приходом весни,
Лікували нам рани війни!
Посадила бузок край дороги –
Символ затишку і Перемоги!
Біля ганку, де отчий поріг,
Став зі списом ірис-оберіг!
А на клумбі жоржини, тюльпани
І майори – бійці-ветерани,
Сповідчають прохожим здаля,
Що захищена наша земля!
На причілку, край свого віконця,
В мене виросте квіточка сонця,
А ромашки і лілії цвіт
Зачарують красою весь світ!
Мальви стануть рядком край дороги,
Аби нас не дістали тривоги!
Чорнобривців рясні килими
Берегтимуть тепло до зими.
Про троянди, стійкі хризантеми
Я писатиму вірші й поеми!
В ковдру з квітів свій край обгорну,
Щоби вигнати кляту війну!
Не забуду посіяти м'яту,

Буде нам ворогів відганяти!
А безсмертник, чебрець й деревій –
Шлях простелять до здійснення мрій!
Посаджу я любисток під тином –
Хай Господь береже Україну!
Подарує святий оберіг,
Мир і спокій на кожен поріг!..
Не втомлюся садити я квіти,
Берегти рідний край і любити!
Хай не буде ні воєн, ні бід
Й процвітає козацький наш рід!

ЧИСТА КРИНИЦЯ

Я запрошую вас на розмову,
Розкажу, як люблю рідне слово!
Як із ним залюбки я дружу,
Поважаю й завжди бережу!
Диво-словом усіх зачарую,
Бо я ним, немов пензлем малюю.
Допоможе мені Божа ласка
Й рідна мова – чарівна, мов казка!
Буду нести із роду до роду
Українську святиню народу.
Хай ніколи вона не згасає,
Зігриває серденько й навчає!
Моя мова – то чиста криниця,
Кожне слово в ній сонцем іскриться
Ще й дарує нам шлях в майбуття!..
Рідна мова – то Книга життя!
Її бережно я розгортаю,
У глибини віків поринаю,
Де лунає зі славних років
Слово гетьманів та козаків.
Слово правди і слово свободи
Про нескорену душу народу,
Слово честі та слово краси,

Мов прозора краплинка роси!
В тій краплині – моя Україна,
Рідна мова її солов'їна,
Чорнобривців яскраві вогні
Й короваї духмяні, смачні!
Позолочене поле житами,
Промінці на обличчі у мами,
Кольорове дитинство моє –
Все в краплині чарівній тій є!..
Я до школи щодня поспішаю,
Рідне слово шаную й вивчаю.
Мов джерельна вода зі струмка,
Чиста мова моя гомінка.
Я скупаю її у любистку,
Одягну вишиванку барвисту!
Хай веселку вона прокладе
І, мов мальва, під сонцем цвіте!
Ще сплету їй вінок кольоровий,
Одягну свою мову в обнови.
Нехай кожен побачить здаля –
В нас найкраща і мова, й земля!

Корабліна Софія,
учениця 8 класу Ліцею № 279
імені Петра Григоренка м. Кисва

* * *

Подивіться у небо
І що ви там бачите?
Зорі? Сонце? Місяць? Хмарини?
А я бачу
Час, який пливе
Занадто швидко.
Озирнешся, а вже інша картина.
Кліпнеш очима,

Побачиш ракету.
Повернешся - побачиш спалений будинок.
Зробиш крок - почуєш
Пронизуючи крик людини,
Сфотографуєш - побачиш ствітлини,
Відкриєш новини -
Побачиш жах моєї країни.

* * *

Брат - це моя кровинка.
Брата я люблю тому, що він
Моя радість,
Моє гарне самопочуття,
Моя душа,
Моя історія,
Мій захист,
Мої спогади,
Моя частинка життя.
Пам'ятай: ти найкращий!

* * *

Не можна ображати чужі почуття.
Не треба робити біль ще сильнішим.
Не треба доводити людину до каяття,
задишання, до болів в серці, до суїциду.
Ми всі люди і повинні ставитись
один до одного з повагою.
Не можна пробачати все,
А особливо знуцання морально-фізичне...

Панченко Артем,

учень 7 класу Академічного ліцею № 1
імені А.С. Малишка Обухівської міської ради
Київської області

Я ВМІЮ БУТИ ВІЛЬНИМ

Людей потрібно вміти відпускати,
І в тексті хтиві коми не вставляти.
Новий абзац почати після крапки
З смачної літери – і немов спочатку.

Коли відпустиш, робиш крок вперед,
Зітреш з душі солодке павутиння,
Одягнешся у спокій – і потечеш, як мед,
Життя набуде смак, як спіла жовта диня.

Все, що окрилює, колись виснажує,
Потрібно зупиняти свій політ.
Що було спогадом, тепер підв'язує
Наш досвід, мрії та наш рід.

Після зупинки не шукати дива.
Цієї штуки не існує, а також
Після зупинки буває ще застуда,
А ти лети і серце не тривож...

ТЕАТР ЖИТТЯ

Тікає земля з-під слабких ніг,
Тікають люди із життя.
Надворі давно розтанув сніг,
Перетворилося на жах буття.

Холодна кімната стала домом на віки,
Тиша полонила душу.
Слова перетворились на зірки,
А біль всередині лишити мушу.

Я піду десь у високі далекі гори,
Крокуючи кров'ю, але з посмішкою.
Усі ми люди в житті актори,
Ховаємось за великою брехнею.

А навіщо брехати? Чому не сказати?
Чому вдавати, що все гаразд?
А тому, що ми звикли чекати,
Тому, що не звикли казати, що щось негаразд.

Підтоптана Софія,
учениця 7 класу Білоцерківської гімназії № 15
Білоцерківської міської ради Київської області

* * *

Із чорної
зраненої землі
смарагдові долоньки
простягло насіннячко:
благословіння
просить у сонечка!..
...Рости, зернятко,
на зло
ворогам
лютим!..

* * *

Минуть роки,
Минуть вікі...
Як те русло ріки,
не зміниться
життя...
...І, помолившись
Богу,

знов лицарі –
в похід!..
...Як в повісті
«минулих літ»...

МРІЯ

Полечу серед весни
У країну без війни,
Де шумлять лани широкі,
Вітер верби гне високі,
Де любов і люди добрі,
Щирі, мудрі та хоробрі,
Де цвіте в гаю калина,
Пишна й гарна, мов дівчіна,
Де ростуть чудесні квіти,
На маленьких схожі діток,
Де біжить маленька річка,
Синьоока, наче стрічка...

В Україну серцем лину:
Я ж мала її дитина!..

Салко Ярослава,

учениця 10 класу Комунального закладу загальної
середньої освіти «Ліцей № 1 с. Петропавлівська
Борщагівка» Борщагівської сільської ради
Бучанського району Київської області

СТЕПОВІ СПОМИНИ

Хотіла б я вночі піти у степ,
Не той, де хмар бетон торкає,
Не той, де пилові вітри женуть міське сміття,
А в той, де обрій замість зорі сяє.
В той вільний степ, де ще мала дитина,
Моє імення несучи,

Солодкі ягоди збирала й співала,
Що співають солов'ї.
Але нога доросла більш ніколи
Не ступить там, де бігали маленькі ноги...

А МИ ПОЛЕТИМ...

Чуєш, як тріпоче вітер у верховітті?
Як стежку огорта туману дим?
Чи віриш ти в те, що при тьмянім світлі
Прокинеться осінь і ми полетим?
Помітив, як листя іскрилося барвами?
З павутиння роса як пліткує сумним?
Чи ти відчуваєш, як плакали краплями
Небо і хмари? Ми ж далі летим.

Чи бачиш, як птахи розправили крила,
Шукають небес, як і люди під ним
Шукають любові і вірять у диво.
Хоч листя кружляє, та ми полетим.

Чи знаєш, як довго минає журба?
Чи заповонить вона усе криком німим?
Чи знаєш, коли похилилась верба?
Вже й листя нема їй, а ми все ж летим...

Скобало Ілля,

учень 4(8) класу Львівської української гуманітарної
гімназії ім. Олени Степанів, вихованець Літературної
студії «Джерельце» Львівського міського
координаційно-методичного центру «Галицьке юнацтво»

ЗИМА НА ФРОНТІ

Окопи снігом замело!
Ледве горить свічка маленька,

Єдине сонця джерело
Скоро погасне, як життя рідненьке.

В руці в солдата талісман
Невпинно гріє мертву душу.
По окопах і по лісах
Бога всі просять «жити мушу».

Пролунало вбивче: «ай» -
І впав у тишу небокрай.
Веселий цей різдвяний дух
Разом зі свічкою потух!

ВАРТО ПОДУМАТИ

Варто подумати, як треба жити
Людям усім на планеті Земля?
Сіяти розбрат, миром дорожити,
Множити зло чи цінувати життя?

Втомилась планета байдужістю тою,
Яка розгулялася по всій землі.
Як кожний бездумно своєю ж рукою
Вкорочує віку й планеті, й собі.

Скільки добра дарував Бог людині,
Щоби створити рай на Землі!
Бери, користуйся і по краплині
Відновлюй, примножуй, і багатій!

Так ні ж! Людське его настільки вже виросло,
Що хоче все знищити, спалити до тла,
Лякати, жахати, вести братовбивство.
А що ж у кінці оцього ланцюжка???

Мужам інституцій подумати варто,
Що рішення їхні далеко не жарти,

Стогне планета зачасто й занадто:
Варто подумати!!! Думати варто!!!»

Талайло Яна,

учениця 2(6) класу Львівської лінгвістичної
гімназії, вихованка Літературної студії «Джерельце»
Львівського міського координаційно-методичного
центру «Галицьке юнацтво»

* * *

Я хочу відчувти радість, сум і любов.
Я хочу відчувти емпатію знов.
Я хочу відчувти страх та образу.
Я хочу відчувти впевненість й заздрість одразу.
Я хочу відчувти страждання та лють.
І ще почуття тривоги, мабуть.
Я хочу відчувти лінь і трохи впасти,
Щоб після школи залишатись вдома.
Я хочу відчувти...
Я хочу відчувти...
Я хочу просто чутливою бути.

ПОХМУРА ДАМА МІЖ НАМИ

Почервоніло листя, стало холодніше,
А літо полетіло в вирій в парі з журавлем.
Моя душа співати стала ще сумніше,
І хоч-не-хоч, а все одно піти?
Тому що осінь, наступила осінь.
Вона похмурість запалила за вікном.
Вплела печаль в дівочі довгі коси
І розлучила до весни усіх з теплом.
О, осене, навіщо ти це робиш?
Навіщо ти послала в вирій птаха?
Похмурістю цей світ скоро оздобиш!
Ти робиш це задля чийогось блага?

А осінь лиш лукаво усміхнулась
І на моїх очах почала листя з дерева скидати.
Навіщо вона так запрацювалась?
Нехай моїм улюбленим дощем ліпше ридає.
Сьогодні не сиділа я на підвіконні,
Не малювала місяць на долоні,
А лиш дивилась вдаль, читала драму.
Гортала соцмережі й спілкувалась в телеграмі,
А насправді осінь – похмура дама між нами!

Швай Уляна,

учениця 10 класу Комунального закладу загальної
середньої освіти «Луцький ліцей № 21 імені
Михайла Кравчука Луцької міської ради»
Волинської області

* * *

іноді доводиться брати до рук нитки
й витинати нові слова,
які розбігаються по швах,
як тільки хтось встромляє голку в мої проблеми,
стверджуючи,
що я просто накручую себе
гачком у пряжу.

* * *

фотографія - гра фобій
звуження й розширення зіниць,
допоки оператор не спіймає вдалого кадра,
який розклав наше спільно нажите майно на множники
і мене, вочевидь, виніс за дужки.
серце прискорюється і з кожним натиском на кнопку
все сильніше б'ється
об стінки камери,
наче прямо зараз через екран вилетить пташка

...І ти війни тягар несеш,
Бо ти – солдат!..

* * *

А літо – безхмарне:
аж сонце сміється!
І жайвора пісня
струмочками ллється!..
Та щастя – не вічне:
затьмарилось небо –
І смуток звалився
грозою на тебе!..
...Віддав би останнє
за сонце й за квіти,
Щоб знову сміятися,
світу радіти!..

Гошовська Валерія,
учениця 9 класу Академічного ліцею № 4
Обухівської міської ради Київської області

МОЛИТВА

У сяйві місячнім купається цвіт вишні..
Душа зліта молитвою увись
І просить Господа:
- Єдиний мій Всевишній,
Ти дай мені хоч краплю доброти,
Пошли для мене чисті сподівання,
Даруй найкращі квіти на землі,
Хорошим людям виконай бажання:
Щасливу зірку для України засвіти..
Усе завмерло у нічнім чеканні.
Все тихо спочиває уві сні..
Одна лиш зіронька тремтить – моє бажання.
Це зірка-доля України мерехтить!

ЛІТНІЙ РАНОК

Прохолодний літній ранок...
Тихо, спокійно так навкруги.
Ліс і поле зустріча світанок,
Річка збудила від сну береги...

Десь за обрієм ще сонце –
Соловейко вже співа.
Сумна пісня та пташина
Теплом душу зігрива.

Тихо вітер повіває,
Ніжно пестить він жита.
Вгорі хмаринка пропливає –
Нібито виткана з золота...

І по росяній свіжій траві
Хочеш босоніж ступати.
Серце відкривши світові,
Сонце іти зустрічати!..

Дудар Ліна,
учениця 8 класу Білоцерківського
природничо-математичного ліцею-гімназії № 16
ім. М.О. Кириленка Білоцерківської міської ради
Київської області

ЛИСТОПАДНІ ДУМКИ

Листопад вже постукав у двері до нас
У воєнній тривозі одинадцятий раз!
Сипле золотом він на стежини й дороги...
Кожна мати в молитві стоїть на порозі.

Ці осінні думки про родину мою,
Про сестру, про братів, що, мабуть, у бою

Зараз мужньо й відважно мене захищають...
Там, на жаль, від ракет міста й села палають...

Україно моя, відчуваю твій біль –
Пригортаюсь душею і серцем своїм,
Захистила б тебе я від горя крильми,
Від тортур і від зрад, від знущань і біди.

Захистила б!.. Магічної сили не маю.
Лиш сорочку вкраїнську собі вишиваю:
Нитки чорні й червоні – для маку й калини,
Золоті і блакитні – пшеничної ниви.

Що я можу зробити для тебе, країно?
Відшліфую слова, як майстриня перлини.
Кожне слово – то пам'ять, історія, дія,
Віра в наших Героїв, про мир наша мрія!

Листопадні думки – час серйозних вагань
і холодних дощів та печальних зітхань.
Проте вірим усі в силу й міць ЗСУ:
Лиш вони нас врятують, розвіють пітьму.

НАДІЯ

Надія нас тримає третій рік,
Що скоро вже мине війна проклята,
Що мир і воля прийдуть в кожен дім –
Та відзначатимуть вкраїнці свято.

Надія нас тримає третій рік,
Що скоро день прийде без суму й втрати,
Коли відважний воїн-чоловік
Прийде щасливий до своєї хати.

Що голоси дитячі задзвенять
Без страху, без тривоги, без печалі,

Коли зустрінуть сильних своїх тат.
Й синів обіймуть мами, що чекали.

Надія в серці гріє нас щодня.
Тримаймося за неї, як за світло.
Бо ж знаєм: прийде день, коли війна
закінчиться. Про це – кожна молитва.

Хай мрія сяє в серці, як маяк,
Веде крізь бурі, темряву й тривоги!
І кожен крок вперед – надійний знак,
Що скоро мир знайде й наші дороги!

Загреба Анна,
учениця 5 класу Гоголівського ліцею
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

ЛІТНЯ РАДІСТЬ

І знову літо на порі,
Що сили нам нові дарує,
Емоцій тисячу дає
І щедро з нами бешкетує.
Сховало швидко рюкзачок,
Сказало: «Треба відпочити».
І погукало: «Поспішай
На луг, де пишні трави й квіти».

ЛІТНЯ ПОРА

Як вільно сонце світить,
Дарує нам тепло.
Чарівну радість дітям
Це літо принесло.
І спеку, й відпочинок,
І ранки, й вечори,

І день так нескінченний
Прекрасної пори.

Літнє світло

Сонячний промінчик
Торкнувся до землі.
Раптом покотились
Світлячки малі.
Гralись і стрибали
Щедро, від душі.
Дарували світло
Небесні посланці.

Ковтуненко Варвара,

учениця 1 курсу (10 клас) Київського ліцею безпекового
спрямування та національно-патріотичного
виховання імені Ярослава Кондратьєва
Національної академії внутрішніх справ

ЧЕКАЮ

Сиджу біля вікна і в тиші
Рахую дні, рахую сни.
Ти десь далеко серед зими,
А я пишу тобі листи.
На фото – усмішка жива,
А очі – повні тих тривог...
Коли нарешті знов прийдеш
І перетнеш наш рідний поріг?
Я вірю! Ти вернешся з бою,
Живий, незламаний, стійкий.
І я притиснуся щосили,
Щоб знов відчути серця бій.

ЧОРНЕ НЕБО

Чорне небо горить у вогні,
Рветься ніч на уламки скла.
Мама шепоче: «Ти тільки не бійся!...»
Але страх не ховається там.
Пахне димом і мокрим пилом,
Десь далеко ридає світ.
Я заплющую очі, тиснуся сильно.
Хай би сон мене захистив.
Та щоночі чути вибухи,
Замість казки – вогонь і страх.
Чи почую я тишу знову?
Чи настане для нас весна?

Кравець Анна,
учениця 10 класу Білоцерківського
природничо-математичного ліцею-гімназії № 16
ім. М.О. Кириленка Білоцерківської міської ради
Київської області

* * *

Дош капотів, був брудно-сірий:
Солоним потом він стікав.
В коханні хлопець ще невмілий
Від ворогів нас захищав.

У полі дош червоний капав:
Неначе він, лилася кров.
І витікали з серця краплі:
Боєць до Бога в гості йшов...

Дош почорнів, ледь знепритомнів,
Як в хату хлопця принесли.
Лилися сльози горя повні
У нареченої-вдови.

Війна закінчиться, ми знаєм.
Настане миру світла мить,
І з неба, як завжди буває,
Прозорий дощ закапотить!

* * *

На прапорі України – синє небо
Глибоке, голубіє, як вода.
Нам неньку рідну захистити треба,
Щоб не страждала від війни вона.

На прапорі – і жито, і пшениця,
І лле проміння сонце золоте.
Нам за свободу довелося битися,
Щоб не віддати ворогам святе!

О, Україно, пити – не напитись,
З прадавніх незамулених джерел.
Не раз змогла ти з попелу явитись
І по війні відродишся й тепер!

Під прапором твоїм ідем до бою:
В борні важкій він з нами кожну мить.
І зможемо в нерівному двобої
Тебе від супостата захистить!

Лега Аліна,

учениця 11 класу Опорного закладу освіти
«Миронівський академічний ліцей № 3
Миронівської міської ради Київської області»

КОЛЯДУЄ УКРАЇНА

Різдвяна зірка знову сяє в небі –
Далека, таємнича, чарівна.
Вертеп, колядки – щастя для малечі,
Мов попелом присипані, – війна...
Кутя хоч щедра, але не багата:
Немає за столом сьогодні тата.
За щастя «плюсик» на передовій,
Шепоче мама: «Добре, хоч живий».
Моє дитинство ось таке: подерте
Тривогами, і дронами, і смертю.
За що?! Навіщо?! Що зробила я?!
Моя родина, вся моя земля?!
Тремтить буття, та зірка не згасає,
Надії промінь посила чарівний,
Що воля й щастя прийдуть неодмінно.
За це і колядує Україна.

КОЗАЦЬКИЙ КОД

Гримить земля і стогне вітер.
В них дух нескорений зміцнів
Синів незламних, бо із криці,
Що рве кайдани ворогів.
Щоб поле хлібне ген у далі,
І сміх дитячий буйно цвів,
Ми не скорилися навалі,
Бо - спадкоємці козаків.
Тече Дніпро, як кров по жилах,
Нескорений, як мій народ.
В віках не стали на коліна,
В серцях у наших живе код.

Код волі, сили і любові.
Код тих, хто край свій боронить.
Козацький дух у нас по крові.
Земля українська буде жить!

Міщенко Уляна,
учениця 7 класу Опорного закладу освіти
«Миронівський академічний ліцей
імені Т.Г. Шевченка Миронівської міської ради
Київської області»

ГОВЕРЛА

Стоїть велично стільки літ
І височить як символ віри.
Троянди там рясніє цвіт,
Чар-зілля схили її вкрило.
До неба доторкнуся руками,
Відчую літа ніжний шовк.
Ось сон-трава, жовтець, шафрани -
Здається, світ завмер і змовк.
І лине думка в дивний світ.
Мій подих підніма вітрила.
Я відчуваю тут політ —
І справді, виростають крила.
Ці мозаїчні дивотвори —
Краса й гармонія життя.
І сонце українське в горах —
Про мудрість нашого буття.

ДИТИНСТВО

Як смачно пахне світанковий хліб.
Це пахощі мого дитинства краю.
Зливаються вони в єдиний світ
Із ніжністю травневого розмаю.
Тут перше слово вимовила я.
Зробила вперше несміливі кроки.

Село в садах – наснага то моя,
Хоч в місті вже живу я десять років.
А скільки тут проспівано пісень,
Як руки мамині у ліжечко вкладали.
У клопотах минає швидко день.
І розумію, що дорослою вже стала.
Вечірні зіроньки, дитинство поверніть!
Я хочу бавитись, радіти і співати.
Мій дивосвіт! Спинися хоч на мить –
Тебе не хочу я від себе відпускати.

Наконецний Даниїл,

студент 4 курсу Факультету психології, комунікацій
та перекладу Державного університету
«Київський авіаційний інститут»

ПЛІТКАРЕВІ ВОГОНЬ

Як ти замовкнеш, то вирує спокій
І з крихт добра здіймаються сади.
Нема ж кінця пітьмі гидко-глибокій
Коли твої вуста безтямні і безбокі
Кидають тінь на всі їхні плоди.

Дірявий роте, стихни і помри!
Усім задушеним в безкарній плітці
Піде кінець твоєї гри...
На користь і в закритій клітці
Допоки ми відновимо сади...
Ти подаруй свій гній решітці,
А згодом в соромі згори й пади.

О світе ясний і давно нечистий,
Невже не маю права я на гнів,
Коли облудник порожнистий,
В очорненні добра врочистий
Моїм ім'ям заволодів?

Петрожалко Марія,

учениця 8 класу Опорного закладу освіти
«Софіївсько-Борщагівський ліцей» Борщагівської
сільської ради Бучанського району Київської області

ОСІННЯ ГРОЗА

Опале листя, теплий одяг,
Гаряча кава у руці.
Скрапає дощик по дорозі
І вже невдовзі задощить.
І поспішають кудись люди,
Автівки їдуть врізнобіч.
А вітер дме з всієї сили,
Так ніби він чекав цю мить,
Зриває одяг, гне дерева.
Вже грім десь поблизу гарчить.
Сховались люди по домівках,
Ніхто вже в справах не біжить.
Тепер нарешті час природи,
Гроза лютує навкруги.
Калюжі вкрили всі дороги,
А злива грізно б'є в дахи.
Ось спалахнула блискавиця,
Трава припала до землі.
Сидять налякані комахи,
Деś недалеко у листві,
Та ось вже хмари просвітлили,
І вітер непомітно стих,
Дерева стали знову рівні,
Дощ теж собі узяв й притих,
Запахло свіжістю в повітрі,
Стікають краплі із дахів,
Надвір виходять люди знову,
Майданчик повен дітлахів.
І ніби не було нічого -
Все стихло швидко й надворі

Калюжі тільки залишились,
Після осінньої грози.

СНІГ

Спадає сніг на всі дороги,
Летить повільно в нікуди.
Дерева гнуться від негоди,
А сніг собі все йде і йде.
Розмірено, тихенько, ніжно
Усе вкриває навкруги.
Тепер на вулиці чарівно
І видно дим із димарів.
Лягає біла ковдра ніжно
На всі паркани і дахи.
Стоять ялинки у прикрасах,
У сніжки грають дітлахи.
Лунає дзвінко сміх навколо,
Вдягають люди ковзани.
І скоро вже наступить свято,
А сніг все буде йти і йти.

Пшенична Ірина,
учениця 10 класу Луцького ліцею № 9
Луцької міської ради Волинської області

* * *

Доріжка сліз на щоках,
Сміх зривається з губ,
Рани гниють на руках,
Рветься серце кігтями згуб.

Приходив до мене янгол:
«Чи все з тобою в порядку?»
Зав'язала язик я у вузол,
Ховаючи лезо в шухлядку.

Та янгол допитував далі:
«А нащо додаєш собі муки?»
Котилися крові коралі,
А я мовчки ховала руки.

Спитав він мене востаннє:
«Чи ти капітан на човні?»
На небо я глянула раннє,
Прошепотівши, що ні...

* * *

ранок, туман, перерваний сон,
повіки свинцеві.

перехоплюю твій погляд,
заспокоююся, зітхаю.
якось буде,
якось.

краду, краду твій погляд,
бо в твоїх очах потрощений лід.

ти, чомусь, знову у рукавичках,
отих, стареньких, без пальців.
я зігрію твої руки під своїм серцем,
щоб ніхто не бачив.

на алею падають волохаті сніжинки,
їхні хребти ламаються під нашими ногами.

твої бліді пальці стискають збірку,
із віршами, білими як сніг.

від тебе лине тепло,
і пальці зовсім не змерзли,

а я все одно зігрію їх
жаром свого цілунку.

Ракоча Діана,

учениця 9 класу Вишнівського академічного ліцею № 2
Вишневої міської ради Бучанського району
Київської області

ЛЮБЛЮ

Люблю мрійливі сонячні світанки.
Люблю роси ранковий аромат.
Люблю канапки з теплим чаєм зранку.
Люблю пограти ...шах та мат.
Люблю прогулянки спокійним містом.
Люблю і гомінким пройтися теж.
Люблю коли є весело, не "кисло".
Люблю на щастя не встановлювати меж.
Люблю усе прекрасне, справжнє, щире.
Люблю навчатись, й научати теж люблю.
Люблю якісь дрібнички милі.
Люблю свого собачки теплоту.
Люблю безмежно синє море.
Люблю вдихати хвої аромат.
Люблю мої Карпатські гори.
Люблю природи велич і її азарт.
Люблю свою країну, місто, мову.
Люблю свою сім'ю, люблю людей.
Люблю любити все довкола.
Люблю любові мати апогей.

РОЗДУМИ БІЖЕНКИ

Хоч я зовсім ще дитина, але знаю вже, як це?
Жить не в Україні де усе чуже.
Як це спати в тихім краю, коли в твоїм крик та плач.
Як це бути в чужім раю, коли в твоїм біль і розпач.

Як це вчить чужую мову, коли там своя.
Як міняти власну долю, коли вона не моя.
Як це дихати повітрям, але не своїм.
Як ступить на іншу землю, залишивши рідний дім.
Як це п'ють не свою воду й думати п'ючи...
Ось би зараз на свободу, де гірській потічки.
Як це слухати чужий спів, коли свій мовчить.
Й тамувати власний біль, як все навколо веселить.
Як засинаючи молитись до свого Бога, не до всіх.
А прокидаючись просити, щоб захистив нас і вберіг.
Як вірить в нашу перемогу, ту непорочну і святу.
Та щиро дякувати Богу, за його милість й доброту!
І як це, в величі Карпатській,
на повні груди крикнуть з гір:
«Ми українці, рід козацький!
Ми знищим наших ворогів!»

Садлівська Софія,

учениця 8 класу Ліцею «Домінанта» м. Києва

* * *

Нарешті сонячна весна
В моє віконце зазирає.
Вона, мабуть, як я і ти
На Перемогу все чекає...
Вона прийде - і світ розквітне,
Вода в струмочку потече,
Солдат повернеться - й дитина
Відчує батькове плече!
Сонце вийде із-за хмари
Зашепчуть нам сади,
Що нарешті українці –
Вільні люди назавжди!
Знаю я, що так і буде,
Віра в серці не згаса,
Перемога прийде в травні,
Ніжна й чиста, як роса!!!

* * *

Моя матуся - все, що в мене є:
Моя любов і все життя моє!!!
Це Сонечко, що лиш для мене сяє,
Це Зіронька, що уночі втішає,
Її слова - то невловима мудрість;
Її вуста - любов, повага, чуйність;
Її люблю понад усе на світі,
Люблю завжди, люблю її щомиті!
Вона мене обійме серед ночі
І ніжно-ніжно мені прошепоче:
«Все буде добре, доню, я це знаю,
Тебе люблю я і оберігаю!»
І в цю хвилину зовсім страх зникає,
І дрони вже так сильно не лякають,
І вибухи вже не такі страшні,
Та чую я лиш мамині пісні.
І хоч не завжди я слухняна, нене,
Ти ж знаєш, рідна -
Вік такий у мене!

Смовський Максим,
учень 9 класу Остерського ліцею № 2
Остерської міської ради Чернігівської області

ВІРЮ

Вірю: скоро настане Мир,
Щебетатимуть пташки покосами,
Ну а поки лунає спів
Лиш сиренами стоголосими.

Я не хочу боятись війни
І гвинтівку брати у руки...
І лишитись десь там – на нулі.
Хочу жити на повні груди.

Ми не змінимось, звісно, на жаль,
Проросте в нас війна тернами,
Та я хочу троштити печаль,
Ніби ворога – бетеерами.

Хочу зранку іти по росі,
Цілуватись під ясними зорями...
Але зараз я в укритті,
Як малюк, прикриваюсь долонями.

Хочу зранку скупатись в Десні,
Напоїти душу – тишею
І вклонитись за Мир на землі
Збройним Силам та, звісно, Всевишньому.

ОДНА МРІЯ НА ДВОХ

Гуркотіло зранку і до ночі,
Розривалось і палало все,
Хтось заплющував від болю очі,
А хтось про війну писав есе.
Всім боліло: людям і тваринам,
Всі страждають на оцій війні...
Хтось щоночі молиться за сина,
А хтось татка хоче віднайти.
У куточку десь забивсь Горобчик.
Він боявся вибухів гучних...
І до нього враз підходить хлопчик,
Щоб в долонях відігріть своїх
Крихітне і злякане створіння.
Обігрів, нагодував сповна,
Від тепла душевного миттєво
Ожило беззахисне пташа.
Враз підняв голівоньку Горобчик,
Запитав у хлопчика ім'я.

- Звуть мене Іваном, ну а тебе

Як удома кличе вся сім'я?
Затужив Горобчик, бо нікого
Не лишилось в нього на землі...

- Вибухом страшним мою родину
Віднесло в далекії краї...
Тож тепер самотній, як ніколи, –
На підлогу слізки полились...
Витер хлопчик слізеньки пташаті
Й тихо мовив: – Друже, не журись!
Буду я тепер твоя родина,
Втратив я також своїх батьків,
І як добре, друже, що сьогодні
На своїм шляху тебе зустрів.
Буду пестити і годувать щодня.
З того часу наш Горобчик бравий
Теж Іваном звався на ім'я,
Щебетав із другом без угаву.
Два Івани – дві трагічні долі,
Зранені, знедолені серця...
І тому не дивно, що і мрія
В них тепер на двох також одна.

Штарбекер Уляна,
учениця 9 класу ТОВ «ПЗЗСО
«Міжнародна американська школа і університет»

* * *

Тисяча днів як гримлять небеса,
Як смерть за собою приносить гроза.
Як сльози на очі лягають щораз,
Як вітром надію стирає наказ.
Тисяча днів – це руїни й зола,
Це біль, що у серці навік проросла.
Це вулиці, сповнені шепоту й втрат,
Це діти, що мріють про мирний наш сад.

Та крізь цей морок народ не згаса,
Його не здолає війна і гроза,
Коли є любов і жага до життя,
Жевріє у серці вогонь майбуття.
Тисяча днів – це герої й бійці,
Це світло у темряві в кожній руці,
Це слово "свобода", що гріє усіх,
Це кроки до перемоги, хоч шлях нелегкий.
Мине ця війна, загориться зоря,
І мир повернеться у наші поля.
Бо ті, хто стояв за країну в цей час,
Завжди будуть гордістю в серці у нас.

* * *

Він зорі рахує в нічній тиші,
Вона шле думками йому вітри свіжі.
Між ними дороги, міста і мости,
А в серці єдине: «Нам разом іти».
Він пише: «Скоріш би тебе обійняти»,
Вона говорить: «Терпіння тримати».
І дні, мов ріки, несуться у даль,
А в душах жевріє і гріє печаль.
У її очах сяє сонця вогонь,
У його думках – тільки ніжність долонь.
І вночі серця, піснями, звучать,
Як два маяки, що у мріях горять.
Хай довгий був шлях, хай спливають літа,
Любов подолає, які хочеш міста.
І разом зустрінуться їхні світи:
«Ми далеко були, а тепер назавжди!».

Ясь Захар,

учень 5 класу Остерського ліцею № 1
Остерської міської ради Чернігівської області

ОДНОГО ВЕСНЯНОГО ДНЯ...

Одного весняного дня
В селі Лемеші народилось дитя.
І це для сім'ї стало дивом,
Хлопця назвали Кирилом.
Козацького роду він був нащадок,
Розум і вдачу отримав у спадок.
Він край свій любив і народ поважав,
Так крок за кроком він гетьманом став.
За долю народу свого переймався,
Навчався в чужих і свого не цурався!
Тому Розумовський його називали,
І гетьмана навіть царі поважали.
Батурин – козацтва була там столиця,
На роки, століття стоїть там фортеця.
Пишаюся я видатним земляком,
Людиною й просто крутим козаком!

ОСІНЬ

Осінь фарби розсипає,
Листя жовте опадає.
Вітер лагідно гойдає,
Дощик пісеньку співає.
Груші, яблука збираєм,
Гарбузи на зиму маєм.
Їжачок в садку гуляє,
Листя в нірку набирає.
Гай шумить, птахи прощаються,
У далекі краї збираються.

Безпала Марина,
учениця 6 класу Академічного ліцею № 4
Обухівської міської ради Київської області

КОЗАЦЬКА СЛАВА

На степах безкраїх, де вітер гуляє,
Живе дух козацький, що нас надихає.
Вільні, як птахи, вони небо кохали,
За волю і правду завжди виступали.

На Січі їх зброя дзвеніла яскраво,
Козацька душа була вічно цікава.
Від Дніпра до Карпат їх слава летіла,
І жодна навала їх силу не збила.

Чайки по морю пливли без упину,
За край рідний билися кожну хвилину.
Завзято і мужньо ставали до бою,
Козацьке серце горіло жагою.

Бондар Олександра,
учениця 6 класу Гоголівського ліцею
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

МАЙБУТНЄ

Не бійтеся вперед іти.
Такі важливі сильні кроки.
Щоб Україну зберегти,
А мирне небо слало спокій.
Вклонімося святій землі,
Що сон солдата зберігає.
І для майбутніх поколінь
Дорогу мирну прокладає.

Зінченко Наталія,
учениця 11 класу Вишнівського академічного
ліцею № 2 Вишневої міської ради
Бучанського району Київської області

І БАЧИТИ, І СЛУХАТИ ДУШЕЮ

(асоціація до вірша Лесі Українки “Contra spem spero”)

Уносить вітер хмари вдалечінь,
Такі осінні, темні і похмурі.
Часами, кидають вони на радість тінь,
Але колись настане кінець бурі.

Сміх від радості заглушить плачу стони,
Вир життя закрутиться умить.
Пісень щастя у небо ринуть дзвони,
Серед лиха гімн надії прогримить.

Квіти не квітнуть у люті морози,
Та радість може прийти й у півтмі.
Сиплючи рясно на землю сльози
Кидатиму виклик суцільній млі.

За весною, що несподівано витіснить зиму,
Сходимуть квіти барвисті, як діти її.
На зміну меланхолії та розпачу виру,
Прийдуть радість та щастя у дні мої.

Дзвінка пісня роздасться до небосхилу,
Вона важливіша за горе і страх.
Веселі ноти її додадуть мені сили,
Верхівка гори віддзеркалиться в очах.

Безкрає небо, що зірками усяне рясно,
Розкриє переді мною простори свої.
Я слідуватиму за сяйвом прекрасним
Найяскравішої провідної зорі.

Миті радості можна знайти і у темні часи,
Якщо не жити весь час брехнею.
Можна в світі помічати більше краси,
Якщо бачити і слухати душею.

Католик Дарина,
учениця 10 класу Опорного ліцею
с. Зимне Володимирського району
Волинської області

ПРИСВЯТА САШІ ПАСКАЛЬ

Маленька дівчинко, закохана в гімнастику,
Ти на паркеті – глядачі мовчать,
І зі сльозами, затамовуючи подих,
Дивуються: «Це Божа благодать?»
Така тендітна і безмежно сильна,
Вразлива і нескорена! Жива!
В твоїх очах відвага, мужність, віра,

Відсутність болю, мудрість, глибина!
Ти - не дитина, ти – маленький кіборг,
Герой, який піднявся із колін.
В твоїх очах уся моя країна,
Що воскресає феніксом з руїн!
Дивлюсь на тебе й бачу Перемогу!
Твоя жага запалює серця.
Вкраїнські діти не схиляються додолу,
А впевнено торують майбуття!

Музиченко Марія,

учениця 10 класу Гоголівського ліцею

Великодимерської селищної ради

Броварського району Київської області

НАСТАНЕ МИР

Настане мир, ми вийдемо у поле,
Де маки всіяли і трави, і блакить.
Настане мир, життя все переборе,
І сміх дитячий в небо полетить.

Настане мир, у небі голубому
Не буде видно ні дронів, ні ракет.
Настане мир, повернуться додому
Усі солдати, замовкне кулемет.

Настане мир, ми вирушим в дорогу
На Схід, до моря, де рідні береги,
Настане мир, і, дякувати Богу,
Поцезнуть люті й нещадні вороги.

Настане мир, сховаєм свою зброю,
Та не забудемо нікого і ніде,
Настане мир, і кожному герою
Ми пам'ятник у вічності зведем.

Настане мир, ми будемо щасливі,
Не знаю навіть ту міру почуттів,
Настане мить – і будемо у мирі
Плекати мрії, як білих голубів.

Настане мир, ми пісню заведемо,
Пісні про волю, про щастя і любов.
Настане мир, ми разом всі підемо
Вклонитись тим, хто з бою не прийшов...

Розвадовська Вікторія,
учениця 7 класу Верховинського ліцею № 1
Верховинської селищної ради
Івано-Франківської області

Я СУМНА, БО ЙДЕ ВІЙНА
Весно-весно, не тішусь я тобою.
Тепер не так, як було колись.
Небо плаче, плаче за героєм,
Щоб повернувся додому – ти молись.
Заплакала весна від гуркоту і диму,
Міста палають від загарбницьких ракет.
Я хочу, щоб швидко все скінчилось
І вирвалась країна із московських тенет.

Слюсар Соломія,

вихованка гуртка «Літературна творчість»
позашкільного підрозділу Стовп'язької
гімназії Дівичківської сільської ради
Бориспільського району Київської області

ГОРОБЧИКОВА МРІЯ

Горобчик непримітний,
Та все ж такий привітний.
Туди-сюди літає,
Він зимоньку благає,
Щоб не була холодна
І не була голодна,
Зерна було багато
У кожній-кожній хаті,
А їхні годівниці
Тріщали від пшениці.
Вповні завжди бувають,
Пташок розвеселяють.

Хропата Олеся,

учениця 9 класу Славутицького закладу
загальної середньої освіти I-III ступенів № 3
Славутицької міської ради Вишгородського району
Київської області

ГОЛУБ МИРУ

Летить у небо голуб білий,
Несе на крилах світлий день.
Щоб зникли війни, біль і крики,
Щоб настав мир серед людей.

Він облетить ліси і гори,
Над рідним краєм пролетить.

Змахне крилом – і гасне горе,
Війна закінчиться умиць.

О, голубе, неси нам мир,
Щоб світ від зла очистивсь знов.
Нехай панує скрізь свобода,
Єднання, правда і любов!

Багінська Аріадна,
учениця 7 класу Остерського ліцею № 2
Остерської міської ради Чернігівської області

НЕЗЛАМНИМ

Сьогодні я щиро вклоняюсь солдату
За волю та мрію ніжно-крилату,
За те, що цей ранок удома стрічаю,
За те, що живу, за те, що кохаю,
За те, що до школи можу ходити,
Навчатись, співати і просто радіти,
За подвиг щоденний, нескореність, силу,
За вашу незламність, відвагу та віру.
Я знаю, як тяжко тобі у бою,
Тобі я, Солдате, любов віддаю.
Склоняю долоні до Бога щодня,
Щоб доля тебе у бою берегла,
Живими додому щоб повертались,
А ми, українці, вами пишались!

Сватківський Тимофій,
учень 9 класу Жуківської гімназії
Згурівської селищної ради Броварського району
Київської області

Я вже маю, що вдягнути на честь Перемоги!
Перемоги над сусідом, який забув, що значить честь.
Так от: на плечі я накину Віру,
Яка не покидала ні на мить.

Під ноги ляже стежка ціла,
Що зіткана з Надії до небес.
Ці сестри поряд йшли із кожним,
Хто знав, що світ не без чудес.

Над головою буде витись
Ніжненька димка із Любові прямо із сердець:
До України, до Героїв,
До мільйонів тих, хто вірив палко і без меж...

Здавалось би, а що ж про одяг,
Бо починав я із вбрання?
А я скажу вам так: як тільки прийде Перемога
Не буде часу звертати увагу на шмаття.

Антонишин Марта,

учениця 6 класу Середньої загальноосвітньої
школи № 42 м. Львова, вихованка Літературної студії
«Джерельце» Львівського міського координаційно-
методичного центру «Галицьке юнацтво»

ВІЙНА

Кругом усе тьмяне,
Боротьба за життя,
Багато питань...
За що це буття?
Криваві дні, місяці і роки...
Хіба заслужили ми загублені душі в безкраїх краях?
Через тьмяні серця, зчорнілі в людей загублені душі.
Думи стали туманні, «де?», «як?», «чому?»
Питання лиш до вас:
Чи готові ж ми поміняти все навкруг?
Чи змінилися б ви?
Тільки від вас залежить буття,
Якою буде українська доля.

Запорожець Дарія,

учениця 9 класу Гоголівського ліцею
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

ЗОРІ

Зорі, небесні зорі,
Які ви тендітні й прекрасні.
Які ви далекі й сміливі.
Зорі натхненні, зорі вечірні,
Що бережуть почуття.
Зорі людського життя.
Чому недосяжні у небі не мирнім?
Чому так далеко до мрії?

Набільська Єлизавета,

учениця 11 класу Білоцерківського природничо-математичного ліцею-гімназії № 16 ім. М.О. Кириленка
Білоцерківської міської ради Київської області

ДОБРО І ЗЛО – ОДВІЧНІ ВОРОГИ

Добро і зло – одвічні вороги.
Живу з добром – і зла нікому не бажаю.
Хто навіть скривдить поглядом своїм,
Я зла в душі на нього не тримаю.

Живу, як вчать мене батьки,
На все свій час, у кожного свої проблеми.
Та з часом Бог розсудить кожного із нас,
Бува на серці біль від заздрощів і втоми.

Чи можна кривдити? Напевно, ні,
Мені й самій це хочеться усім сказати,
Що зла нікому не чини в житті,
Шануй батьків своїх і рідну хату.

Добро і зло – одвічні вороги,
Що змушують боротися щоденно.
А я бажаю людям доброти
В стосунках ніжних, чесних і буденних.

Данченко Артур,

учень 6 класу Білоцерківської гімназії № 15
Київської області

МРІЯ

Полечу серед весни
У країну без війни,
Де шумлять лани широкі,
Вітер верби гне високі,

Де любов і люди добрі,
Щирі, мудрі та хоробрі,
Де цвіте в гаю калина,
Пишна й гарна, мов дівчіна,
Де ростуть чудесні квіти,
На маленьких схожі діток,
Де біжить маленька річка,
Синьоока, наче стрічка...
В Україну серцем лину:
Я ж мала її дитина!..

Ганзенко Анастасія,
вихованка гуртка «Журналісти»
Миронівського центру дитячої та юнацької творчості
Миронівської міської ради Київської області

МИР – ЦЕ СОНЦЕ У БЛАКИТІ

Мир – це сонце у блакиті,
Світла усмішка щомиті.
Це коли не чути грому,
Радість йде до мого дому.
Мир – це квіти у садочку
І дівчатко у віночку.
Це коли сміється небо –
Щастя більшого не треба.

Ісаєва Анастасія,
вихованка Літературного гуртка «Пролісок»
Комунальної установи «Центр розвитку дітей та молоді»
Узинської міської ради Білоцерківського району
Київської області

Спалахнула зірка ясна
Над поверхнею землі,
Зачарована й прекрасна
В неосяяній імлі.

Безневинно запалила
Горизонт і землі всі,
Хитрим оком підморгнула
Видноколу в бурштині.
Всі омани поховала
За окрасою вогню,
Дивом ясным засіяла
У нічну хвилину цю.
Час мине й зірниця ясна
Переміниться ураз
І настане день прекрасний
Без ілюзій і прикрас.

Куц Дарина,
учениця 9 класу Славутицького закладу
загальної середньої освіти I-III ступенів № 3
Славутицької міської ради Вишгородського району
Київської області

ТЕПЛО БАТЬКІВСЬКОЇ ЛЮБОВІ

Матуся ніжна, мов перлина,
Теплом огорне в кожную мить.
Її любов така безцінна,
Що серце вміє оживить.

Вона навчас, як любити,
Як бути щирою й простою.
Її слова – тендітні квіти,
Що розцвітають справжньою красою.

А тато – мужність і підтримка,
Його турбота – міцний щит.
Для нього я не просто доня,
А цілий всесвіт без країв.

Він радить ніколи не здаватись,
А вірно йти до власних мрій.
Навчитися за себе піклуватись,
Та бути чесною, як ясний світ.

Без мами й тата все інакше,
Без них не радість, а печаль.
Вони – любов, вони – удача,
Вони – мій дім, душі кришталь.

Лісовська Діана,
учениця 6 класу Ліцею біотехнологій № 177
м. Києва

МОЯ ДУША

Моя душа і плаче, і болить
Від бід і горя у моїй країні.
За неї буду Господа молити.
Хай буде мир і спокій в Україні!

Люблю свою родину: маму, тата.
Свій край люблю: степи, ліси, лани.
Весною по траві люблю ступати,
А влітку – смакувати кавуни.

Люблю Дніпро з крутими берегами,
Церкви, собори – це історія свята.
Схід сонця над зеленими лугами...
І душу зігріває любов і доброта.

Смолінська Ірина,

учениця 6 класу Середньої загальноосвітньої школи № 34
ім. М. Шашкевича м. Львова, вихованка
Літературної студії «Джерельце» Львівського міського
координаційно-методичного центру «Галицьке юнацтво»

МОЯ УЯВА

І знову снишся мені зранку,
Як ти сидиш на підвіконні,
Замріяний й окутаний в думки...
А твої очі світло-бірюзові,
Неначе в книжці кольоровій,
Дивляться вдаль,
Як у пустелю.
І в них я бачу:
Біль, тривогу, втому,
Невпевненість в собі...
Ось я лечу,
Немов той голуб,
З розрадою своєю.
В твоїх очах з'являється надія...
Та знову сон,
Де ти на підвіконні...

Таран Маргарита,

учениця 6 класу Гоголівського ліцею
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

СВІТАНОК ЖИТТЯ

Чому життя то біль, то пошук,
Світанки болісні й сумні?
І шлях життєвий – тільки запис,
А відповідь залилась уві сні.
Життя – щоденні запитання,
Що линути крізь тривожні дні.

Із щедрості роси світанням,
Із першим паростком весни.

Мотузко Аліна,
учениця 10 класу Гоголівського ліцею
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

Ластів'ята любі, ластів'ята милі!
А де ж ви літали, мої сизокрилі?
Сумували дуже на чужій чужині,
Та тепер ми вдома – в рідній Україні!
І гуркочуть ріки, розцвітають квіти,
Весну закликають і дорослі, й діти.
Квіти зацвітають, діточок чарують,
А вони чекають, пташечок малюють.

Яцюк Дарина,
учениця 2(6) класу Львівської лінгвістичної
гімназії, вихованка Літературної студії «Джерельце»
Львівського міського координаційно-методичного
центру «Галицьке юнацтво»

У КОГОСЬ Є СВОЇ ДОРОГИ

У когось є свої дороги,
У когось є свої шляхи,
Хтось плаче, стогне від тривоги.
До когось прилітають знов птахи.
У когось є свої невдачі,
Хтось має крила і летить,
У когось є слова незрячі,
Людина в слові палахтить.
Людина в слові палахтить.
Не палахтять слова в людині.
І слово ясне мерехтить,
Неначе пісня лебедина.

У когось є свої крилаті мрії,
У когось перші злетити догори,
Хтось має сподівання і надії,
І всі птахи чекають теплої пори.
У когось є свої думки,
І все, і всі отримують невдачі,
А ті слова, немов струмки,
А це біда, коли слова незрячі,
А це біда, коли немає слова,
Біда з усіх нещасних лихоліть.
А тайна слова загадкова,
Загадкова тайна всіх століть.

**Поетичне слово
членів журі**

Василь Василяшко,

*письменник, заслужений журналіст
України, член президії Товариства
«Знання» України, лауреат Всеукраїнських
літературних премій імені Лесі Українки,
Бориса Грінченка та премій в галузі*

*літератури - мистецької премії «Київ» імені Євгена Плужника,
Міжнародної премії імені Володимира Винниченка*

КОЛИ В ДУШІ - ЖИВА ВОДА...

Сльоза у вірш води не додає,
Як це не крокодиляча сльоза,
Якщо сльоза до серця дістає,
Аж закипає у душі сльоза.

Й роса у вірш води не додає,
Як світ весь відбивається в росі,
Як в тому світі райдуга встає
У чарівній, у неземній красі.

Гроза у вірш води не додає,
Коли то ждана, очисна гроза,
Яка лиш темну силу громом б'є
На неповторно чисті небеса...

Води у вірш й криниця не дає,
Якщо в душі бурлить жива вода,
Яка життю натхнення додає,
Як живить душу сила молода...

ШЕВЧЕНКО МІЙ!

Шевченко мій – це віщий «Заповіт»
З окопної листівки, що від тата.

аж півмільйона зміг.
Народ,
що на фашистів вдався до атак,
Що гітлера боров,
на окрик влади «Цить!»
Протести зразу обернув себе у переляк –
На смерть супроти нас
і проти себе йде
чи й спить...

ПРО «ЛИСТ ВІД МАТЕРІ»

- У день твоєї мами, царство їй, -
Телефонує Ілляш Ольга, - як бува:
Я повторила сину, дякую тобі, у ЗСУ,
Твої Ганни-матінки слова.
Слова ті, що в «Листі від матері»,
Тобою в роки давні згадані:
«То нічого, синочку,
Що в листі три рядочки,
Що до мами багато
Ти не встиг написати.
Я твої три рядочки
По чотири разочки
Буду, рідний, читати -
І їх стане... багато!».

ЯКЩО ПЛЯМИ – НЕ НА СОНЦІ

Не відміє мама Таню
По уроках з малювання:
– Не сварися, - просить донечка, -
Кажуть плями є й на сонечку...

Мама сердиться, одначе:
– Чом же я тих плям не бачу?
Таня каже: - Бо ті плями
В телескоп лиш видно, мамо...

Розсміялась мама: - Донечко,
Хай і в тебе плямки, сонечко,
Щоб мені було не соромно
В телескоп лиш буде видно!..

ЩОБ ЧУТИ ЩЕБЕТ ЇХНЬОЇ ВЕСНИ...

В Ганнусі зір – ясніший, як зоря,
В Данилка очі – глибші за моря,
В Максимка вмить м'яч до воріт летить,
В Устинки з пензлем – писана краса,
Тарас вже не малий, а жвава ртуть,
Все Інтернет зорить, як в небеса,
Та руки все ж до Києва ростуть...
Не знав, що внуків можна так любити,
Упасти в їхній вік, в дитинстві жити.
Як тьохкіт соловейків там і тут.
Бабуся місця не знайде, як їх не чує,
На відстані бодай у слухавку з малям жартує.
І зойк уявний навіть краде сни.
Роблю зарядку день у день, гартуюсь,
Щоб міг побачить, як зростуть вони,
Щоб чути щебет їхньої весни...

Тетяна Петровська,
*кандидат педагогічних наук, директор
Центру допрофесійної підготовки та
обдарованої учнівської молоді Навчально-
наукового інституту розвитку освіти*

*Державного університету «Київський авіаційний інститут»,
член НСПУ, відмінник освіти України, лауреат літературної премії
імені Григорія Косинки, заступник голови журі конкурсу*

ЗІ ШКОЛИ

Починається все зі школи:
І любов, і натхненна гра.
Не закінчуються ніколи
В рідних класах уроки добра.

Хай оновлюють зміст освіти,
Вікна змінюють вітражі.
Світла доля – батьки і діти,
Адже вчитель – це стан душі.

Щоб знаннями добро світилось,
Не розтанула мудрість віків,
Я бажаю, щоб все здійснилось
В найдорожчих для нас вчителів.

Світ мінливий, але ніколи
Не сумує шкільний дзвінок.
Кличе вересень всіх до школи
На свій перший відкритий урок.

РІЗДВЯНА ЗІРКА

Різдвяна зірка людям нагадає,
Тоді коли прийде святковий час,
Що не буває свята без прикрас.
Від світла люта темрява зникає.
Непереможне диво коляди.
Стражденна Україна колядує.
Її святі колядки Всесвіт чує.
Вона стоїть обличчям до орди.
Щоб вистояти і перемогти –
Жовто-блакитна доля України.
Відбудувати для життя руїни,
Шлях нації із вірою пройти.
Господь про Україну не забув.
Його любов в колядках розквітає,
І сила духу весь народ єднає,
Щоб кожен радість у душі відчув.
Різдво серця наповнює теплом
У колі української родини,
Там вишиванки в кетягах калини,
Щоб рік новий наповнив світ добром.
Щоб всі, хто у окопах на нулі
Прийшли до матерів своїх додому,
Щоб не віддати рідний край нікому.
Різдво, як символ віри на землі.
Повернуться родини з чужини,
Прийдуть із фронту воїни країни,
Що здобувають славу України,
Її найкращі доньки і сини.
Нащадки Кобзаря і козаків
Повстали окупантів відтіснити,
Щоб мальовничій Україні жити,
Звільнити рідний край від ворогів!

Перший листок, який зірвала осінь,
літав і був схожий
на самотнього птаха.
Він не знав, що йому робити.
Куди упасти?
Якщо у річку,
то вона понесе далеко від лісу
і листочок там не зустріне нікого
з рідних.
Якщо в траву,
то він більше ніколи не побачить сонця.
Якщо на ромашку,
то не побачить сонця вона.

Казки і лічилки, колядки, повір'я
Ідуть неодмінно до нас на урок.
І учні вивчають народні прислів'я,
До неньки-Вкраїни ступаючи крок.
Матусину пісню беруть із собою,
Бабусину казку, батьківські слова.
І знають, що мова, мов квіти весною,
Це диво в свій сніп чарівний заплела.
Криницю, тополлю, вербу і калину
Та мальви, які майорять іздала.
І вірять в єдину свою Берекітню,
Тому що вишнева найкраща земля.

* * *

Хай ходить чиста радість поміж нас
І, як тепло весни, перемагає.
Хай буде мирне небо повсякчас
І рідний край, уквітчаний розмаєм.

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

Леся Хоменко-Семенова,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
заступник декана по роботі зі студентами
Факультету психології, комунікацій та
перекладу Державного університету*

«Київський авіаційний інститут»

* * *

Я дивлюся у їх зелені очі..
Такі глибокі і чисті...
Я би дивилася в них цілі дні і ночі...
Просто дивилась...
Я би дихала цим прозорим світом,
Таким чесним і вільним...
Як цим незвичайним літом,
Незрозумілим, але сильним!
Я б шепотіла їм щиро,
Аж із самої душі,
Що вони такі справжньо-вільні,
Особливо, коли йдуть дощі...
Я би писала їм вірші,
Бо навчилася так чекати...
Мої мальовничі, мої віддані,
Мої вільні Карпати...

* * *

Що робить із людьми правда -
А те, що ніхто не вміє!
У правди немає завтра,
Вона ж бо завжди у дії!
У правди нема свободи -
Нема почуттів і суджень.

Причому - завжди у моді,
І ніжність при ній, і мужність.
Якби ж то вона існувала
На вістрі кожної думки,
Я б точно це відчувала
Й не треба було б візерунки
На мізках моїх малювати....
Я знаю достатньо, що варто знати!

* * *

З вірою у людей...
Я так люблю тебе,
Так легко й безтурботно,
Хоча турбот чимало додаєш!
Я так люблю тебе...
І у часи скорботи
Мене так тішить, що ти є...
Я так пишаюся,
Що навіть в сірі будні
Ти вмієш кольорово малювати,
І коли ворог б'є так жорстко й люто,
Не припиняєш жити і кохати!
Я надихаюся тобою і щомиті
Я відчуваю цю твою любов!
Коли й душа, й думки мої побиті,
Я згадую: в мені - жовто-блакитна кров!
Незламна віра, сила і свобода!
І все до скону, що у тобі є -
Я так люблю тебе,
Український мій народі!
Во віки-вічні ніхто тебе не зацькує!

* * *

Усе колись стане на свої місця...
Коли я збагну, що насправді мені потрібно?!
Коли й печаль, і смуток - до лиця...

А краще до лица, коли я вільна...
Звільнити мозок від дурних думок,
А серце - від нещирої любові...
Зробити, врешт, собі назустріч крок!
І виплеснуть себе у слові!
Нарешті я згадала, хто я є!
І чого прагну, і чого жадаю!
Лиш інколи у серці так цькує...
І я усі думки перевертаю...
І йду до себе...
Не шукаю сенсів...
Вони у нас...
Живі...
У серці...

* * *

Я буду твоєю втіхою...
Аж доки я є я..
Ти кисень, яким я дихаю...
Ти мить і вічність моя...

Я хочу тобою мріяти
І в пеклі, яке горить!
Щоб ти не перестав вірити!
І не зупинявся жить!

І сила твоя нездоланна!
І віра тримає шлях!
Незламний мій, і нескорений!
Ти завжди в моїх думках...

Секундою, миттю, віхою...
Усе, що у мене є...
Ти кисень, яким я дихаю!
Натхнення і щастя моє...

Ольга Довгоп'ят (Колінченко),
*відмінник освіти України, член Національної
спілки письменників України, лауреат
літературної премії імені Григорія Косинки*

Ні, війна – це не жарти,
це пекельний вогонь.
І її грізна ватра
пожира сотні доль...
Не минає нікого:
все руйнує тут й там!
Перекриймо ж дороги
у наш край ворогам.
Перекриймо ж і подих
цій кривавій війні.
Від усього народу
хай почує світ: - Ні!

А Вкраїні не щастило зроду.
Татари, турки засівали горем.
Та проростає квітка роду -
повік її біда не переоре.
І нині – грім і град -
тепер уже від «брата».
Не спить душа,
пустіють хати.
Але ми вистоїмо,
переможемо.
Ми знищимо навіть

дух ворожий.

Україно моя!
Я люблю твої сині блакиті,
твої сиві ліси й золотаві поля!
Моя щедра земля
Ти мені найрідніша у світі.
Я без тебе не зможу
прожити і дня.
Я кровинка твоя!
Твоя донечка, люба Вкраїно.
І куди б не закинула доля – повік
я пташиною, рідна,
до тебе прилину
із найдальших у світі доріг.

Я народилась там, де й прадіди мої,
де будять день весною солов'ї,
де вечір кутає стежки в тумани,
де сонце пнеться цілувать вуста весни.
Я – крапелька, я предків моїх цвіт.
І хоч роки замуляють мій слід,
все ж блискавками рідне слово
в небі розіллю,
бо я вкраїнка і свій край люблю.
Підморгують гіллям осокори,
лунає гучно голос дітвори.
А предків дух живе в наших серцях.
Вогонь свободи в нас горить, не зчах.
Тільки свободу й волю знає селище моє.
Ніхто нас не здолає. Наша віра ворогів уб'є.
Ми, українці, можемо тільки мирно жить,
А наша воля дзвоном у церквах дзвенить.

День березневий
в сонячній соці
щедро купається.
На кожному кроці
трав зеленавих
пісня дзюркоче,
ніжним струмочком
серце лоскоче.
Лиш доторкнися
сонного дуба,
зразу ж відчуєш
світ оцей любий.

Темніє.
День травневий сонно
на землю голову схилив.
На небі жовтий стиглий сонях
повільно човником поплив.
Розсипались перлинки-зорі
по неба синім полотні.
І заспівали колискову
дитинці, і тобі, й мені...

Так тепло й мило.
Вечір стиха шепне
словечко вітерцем.
І вмить
стає так легко дихать,
і розтає на серці щем.
А ще як солов'їні трелі
ввіллються в тіло теплим тунком,
тону в весняних акварелях
і в сонця золотих цілунках.

Василь Клічак,
член НСПУ, член НСЖУ, секретар
Національної спілки письменників України,
заслужений журналіст України,
директор видавництва НСПУ
«Український письменник», лауреат
літературних премій імені Павла Тичини,
Володимира Сосюри, Тодося Осьмачки,

Василя Стефаника та інших

СЛІДИ НА ОЗЕРІ ДИТЯЧІ

* * *

Настане несподівана пора.
Мінятимуться днів щоденних барви.
І скажеш собі сам: «Життя – не гра».
І відчуття таке, неначе зайвий.
Отямишся від погляду умить
очей тужливих хлопця на візочку.
Він без ноги приречено сидить,
немов мішень із вогневої точки.
Поспівчуваєш. Вкотре проклянеш
вороже кодро. Хай би воно здохло!
І далі свою тугу понесеш,
як ті, що носять інструменти в чохлах.

* * *

Такі дзвінки, мов пташенята,
що повсідалися на дротах
і нумо жваво щебетати
про те, що так їм чи не так.
Немовби втішені, що віддаль
нас розділяє. Так вони,
свого племіння поріддя,
себе поводять восени.
Тепер дзвінки ті – випадкові.
Що вони є, що їх нема.

Здається, ніби кожне слово
проходить рамку крадькома,
що пропускає неохоче,
як поїзди через вокзал.
І, ніби серце, затріпоче,
як в звуках виявить метал.

ТЕТЯНІ ДЕЙНЕГІНІЙ

Ця дівчинка приїхала в Луганськ
І пізнавала це родинне місто.
Є університет і є Тарас.
І все довкіл у кольорах барвистих.
У пам'яті залишилось усе.
А наяву потрощена та стела.
І українство більше не несе
Своїх ознак бадьорих і веселих.
Побачити їх можна. Але як?
І згадуєш французів у музеї,
Як біля них пронесли навскосяк
один шедевр, що ніби безідейний.
Було це українське полотно,
Заховане у нашому музеї.
І бачиш ту картину, як в кіно.
Не доведи нас, Господи, до неї.
До того, щоби як абориген
Був кожен з нас, ховаючи сувої
З картинами, в яких присутній ген
Незнищеності нації святої.

Не можу я, на жаль, перехреститись –
У гіпсі забинтована рука.
І на Великдень буду я молитись,
Як і щодень, Всевишньому в думках.
Про що Тобі посповідаюсь, Боже?
Про що нам говорити після Сум?
А дощ квітневий землю цю батожить,

Немовби хоче приховати сум...

Прив'яли від морозу анемони.
І хтозна, чи піднімуться іще.
Літали вчора бджоли безборонні
над абрикосом. Й спонукали щем.
І викликали вир асоціацій
з ознаками чергової біди.
І справджуються хвилі інформацій,
що, крім війни, ще грянуть холоди.

МИКОЛІ ТОМ'ЯКУ

Запитав тебе лікар,
Чи ти падав колись.
Він не знав, який вихор
Розхитав, наче ліс.
Стрепенулась уява.
І згадав ти коня,
На якому зухвало
Полетів навмання.
І тримався за гриву,
Бо вуздечки не мав.
Кінь повівсь непоштиво,
І ти з нього злітав.
І так боляче падав.
Та минався той біль.
І почерез завади
Знову ніс тебе кінь.
Почувався щасливим,
Як в подвір'я в'їжджав.
Відпускав тоді гриву
І коня годував.
Отаку мав мандрівку,
Хоч і відав про те,
Що твій тато голівку
Не погладить за це.

Надія Кир'ян (Уютнова),
*письменниця, перекладачка, журналістка,
член НСПУ, член НСЖУ, лауреатка
літературної премії імені Олени Пчілки*

ЖИТИ В ДРУЖБІ

Ми з вами в цьому світі не самі,
Живуть тут звірі, птахи і комахи.
Одним повітрям дихаємо ми
І ходим під одним небесним дахом.
Хтось ходить по землі, літає хтось,
Та в кожного своя чудова мова.
Коли у дружбі жити навчимось,
То буде в світі світло і казково.

НАЙВІРНІШИЙ ДРУГ

Не стріляє він з гармати,
Та допоможе воювати,
Бо від хвостика й до вух
Котик – найвірніший друг.
Буде солодко мурчати,
Наче вдома в рідній хаті.
Муркотіннячком своїм
Нагадає рідний дім.
Добре знає кожен з нас —
З другом легше повсякчас
Пережити біль, тривогу
І здобути перемогу!

ДРОН-ДРАКОН

Це не казка і не сон —
Є у мене дрон-дракон,

Бачить зверху все навкруг –
Мій дракон – найкращий друг!
Він чатує безупину –
У кімнату шле світлини.
І щодня впродовж доби
Наші стереже скарби.
Він здогадується просто
Що на думці мають гості.
Якщо хтось іде із миром –
Стріне їх дракончик щиро,
До кімнати заведе,
Не зупиниться ніде.
Якщо ж наміри не гожі –
Наш дракончик насторожі
Злодій – хто б не був – умить
Аж на місяць залетить.
Мир і спокій навкруги –
Не страшні нам вороги!
Звідки в мене охорона?
Сам я змайстрував дракона!

НЕ ВІР!

Вовк зайчаті каже: «Мир!».
Тільки ти йому не вір!
Бо обіцянка така
Не в натурі хижака.
Хоче зайчика приспати,
Аби легше нападати.
Будь, зайчатку, насторожі,
Захиститися ти зможеш.
Довгі вуха, довгі ноги –
Маєш все для перемоги.
Шусть – і в нірку заховався.
Вовчик тільки облизався.

ПРО ДРУЗІВ

Навчали нас матусі,
Як в радості рости.
За все миліші друзі —
Їх треба берегти.
Як вишеньки у цвіті —
Щасливі ми в гурті.
Ми добрі й працьовиті,
Мов бджілки золоті.
Із дому вирушаєм —
Нам сонечко сія.
До друзів поспішаєм —
І ми, і ти, і я.
А без друзів жодна справа
Не цікава, не цікава,
І цукерка не смачна,
Навіть пісенька сумна.

У НАС РОМАН?

Коли іде зі мною до криниці,
Коли мене з роботи зустріча,
Я вдячна милій муркотливій киці,
Немов не киця це, а дитинча.
Так лагідно уміє притулються,
Що хоч бери та прикладай до ран.
Це вже не киця, а моя сестриця
Або коханий, і у нас роман.
Роман у кицьки та у поетеси?
Це може й смішно, а либонь, що й ні.
Бо не страшні мені ніякі стреси,
Образи й біди також не страшні.
М'який клубочок — я це добре знаю —
В тяжку хвилину, у найважчу мить
Підкотиться і тихо запитає:
- Чому ти плачеш? Що тобі болить?

Вікторія Осташ (Хоню),

*кандидат філологічних наук, доцент
кафедри філології Київського національного
університету театру, кіно і телебачення
імені І.К. Карпенка-Карого, член
Національної спілки письменників України*

людина відкривається крізь очі
чийсь убиває погляд чийсь — лікує
людина відкривається як зброя
холодна — витримкою й точністю

людина відкривається як мапа
висотами і морем незглибимим
чуттєвості й масштабами западин
а ще — якщо ламає всі масштаби!

людина відкривається як ноти
в гармонії чи безладі — під ключик
і скільки не задіюй камертонів —
буває звук заглушує болотом

людина відкривається як небо
сузір'ями чи місяцем зухвалим
містками райдуг чи палючим сонцем
а ще буває — зливами не гребує

...усе частіше хочеться кричати
заплющить очі!.. у пахви цю зброю!..
і ваші мапи з нотами порвіть!..
й закрийте небеса, хто там на чатах!

(Все)прощення: Диптих

1

часто ми йдемо
не дочекавшись правди
мовчки
з каменюкою на серці
а буває що і з галасом —
такі ми!
от повернемося —
додамо вам перцю...
чи то міф
а чи лише для рими
після битви всі хоробрі завжди

а якщо реваншу не настане
тяглість часу месника розчавлює
і бринить у скривдженому серці ляпас
той що не вмістився в хронотопі

годі!
вовка-месника як не годуйте —
нашорошений лише на поклик крові
і летить крізь час
в уяві
вишкір безголовий
і зловтішне марення спокути

2

не для тебе вовкуляче капище
чи коли воно розрадження приносило
тиша з тиш лише тихіша за саму себе
лиш до тиші маєш хист незайманий

і бринить укотре блюз неповертальности

у повітряному просторі галактики
там де ти... – нема і натяку на темряву
білим вишиваємо по-білому

у контексті близької смерти
дрібниці дрібнішають
маліють
маленькі трабли
поряд з невщухною тривогою

відносність панує
нероздільно
звужує вузькі шпарини
зводячи горизонти
до цятки
цятки-життя розмазуючи
по аркушах часу
як тільця комахині

скільки тобі ще дихати
скільки кроків пройдеши
вражаючи самого себе
завуальованим с(покоєм)

усе небезпечнішими стають
осібні розпачі
сплески болю
за шкалою Ріхтера
на межі суспільного
Beck's Depression Inventory

історія хвора на Альцгеймера
сама себе заперечує
гасячи самозамкнені кола
темною водою не(пам'яти)

Анатолій Ткаченко,
доктор філології, академік Академії наук
вищої школи України, професор кафедри
історії української літератури, теорії
літератури та літературної творчості
Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету імені
Тараса Шевченка, член Національної спілки
письменників України, літературознавець,

автор цифрового контенту та ютуб-каналу

ФІГУРНА ПОЕЗІЯ

світла
печале моя
лагідний жалю мій
світ на плечах немовля лагодить жало змій
перепели вказали стежку тривог за жита
переплели вокзали книжку терпкого життя
десь і про зорі
прозорі йдеться
в дорозі в дозорі
зміст її з міст
і сіл вміст її
хліб і сіль
біль її сива
земля що затуля
немовля

ПАНТОРИМА

*І день іде, і ніч іде,
І, голову вхопивши в руки,
Дивуєшся, чому не йде
Апостол правди і науки.*

Тарас Шевченко

День відчайдушний і втішний день,
 День, коли душно і вірш не йде,
 День самоспалень, солодкий сніг,
 День, коли спали колодки з ніг.

Ніч пломінка, тріпотлива ніч,
 Ніч у зірках і напливах пліч,
 Ніч нерухома і ніч вертка,
 Ніч-криговтома й, мов піч, жарка...

Що від життя ще просити нам?
 Щоби путящим зрости синам,
 Хай собі день іде й ніч іде,
 Хай той апостол таки гряде!

ОМОНІМІЧНА РИМА

Довга дрімотна *пара*...
 Снилось: ми вже *пара*.
 Сон одлетів, мов *пара*,
 Тільки в журналі — *пара*.

БАНАЛЬНА ПОВЧАЛЬНА ІСТОРІЯ

(від античної до силабо-тонічної)

Був собі герой **Хорей**, 10 00 10 1 **X4**
 Хороводив лиш курей. 00 10 10 1

Зустрів сестричку **Ямба** — 0 1 0 1 0 1 0 **ЯЗ**
 Отут йому і амба. 0 1 0 1 0 1 0

Дактиль-диджей запросив їх на диско 100 100 100 10 **Д4**
 З вальсами й репом, із виском та писком. 100 100 100 10

А поряд кружляв **Амфібрахій**: 010 010 010 **АмфЗ**

Ямбичку в куточку натрапив.

УЛУ УЛУ УЛУ

І закреслив кохання Хоресєє навхрест, УЛУ УЛУ УЛУ УЛУ **Ан4**
 Бо невдовзі знайшовся у неї **Анапест** УЛУ УЛУ УЛУ УЛУ

ПРО НАШУ ВІЙСЬКОВУ ТА СУПУТНЮ ТЕРМІНОЛОГІЮ

Звичайно, не про всю, а про ту, що потребує вдосконалення з погляду мови і, певна річ, із мого суб'єктивного погляду.

Почнімо з розмежування термінів **військовий** і **воєнний**. Це просто: **військовий** – стосується війська й вояків, а **воєнний** – війни. Отже, **воєнний**, а не **військовий** стан. Хіба якщо вживати слово **стан** не у значенні **становище**, а в значеннях – місце тимчасового розташування, **табір**; або ще **тулуб** людини; торс. Але від цих значень нам тут-таки потрібно абстрагуватись, лишаємо тільки **воєнний стан** як **стан війни**.

Далі. Словосполука «**збройні сили**». Ми вже до неї звикли, як і до аббревіатури **ЗСУ**, але згадаймо знамениту пісню «Ой на горі та й жінці жнуть...», а в ній – такі слова: «Веде своє **військо**, **військо** запорізьке хорошенько». А ще зважмо на те, що слово «сила» в нашому природному обігу частіше вживалося в однині. У Павла Тичини: «Я єсть народ, якого правди **сила** / Ніким звойована ще не була. / Яка біда мене, яка чума косила! – А сила знову розцвіла....»; або в пісні Олександра Білаша на слова Дмитра Павличка «Лелеченьки» з кінофільму «Сон», де Тараса Шевченка грає молодий Іван Миколайчук: «Ізсушила **силу** / Чужина проклята / Візьміть мене, лелеченьки, / на свої крилята». Сила в однині потужніша, ніж подрібнені сили.

Аналіз словникової статті на слово **сила** показує, що в усіх значеннях (а їх багато) **сила** вживається набагато частіше в однині, аніж у множині. Ось, наприклад, фразеологізм, який словник дає у паралельних формах: **З усієї сили**; **З усією силою**; **З усіх сил**. На підтвердження однини тут подано аж чотири приклади – з класиків нашої літератури, а на підтвердження множини – тільки один. Том 9, 1978, не забуваймо, що цей том, як і весь 11-томний СУМ,

компонували під пильним ідеологічним наглядом, який вимагав ілюстрацій так званого зближення мов. І це штучне зближення відбувається й досі внаслідок давно заведеного механізму калькування.

Тобто, на мій погляд, значно природніше було б казати не Збройні сили України, а **Військо України** чи **Українське військо**, а якщо треба підкреслити різні його роди, – тоді **Війська України** чи **українські війська**. Усвідомлюючи, що коней на переправі не міняють, повторюю, що це мої суб'єктивні філологічні думки, але я МУШУ їх висловити у сподіванні на те, що колись до них дослухається бодай наша молодь, не забамбулена колоніальною інерцією.

Це стосується й вітання, яке стало вже офіційним у війську, та й не тільки в ньому, а в будь-якому офіціозі. А саме: **«здоров'я бажаю»** чи **«бажаю здоров'я»**. Хоч так, хоч так, а це калька з вітання ще часів царату зі старослов'янським присмаком – **«здравия желаю»**. Але ж є в нас чудові українські вітання – **«Здорові будьте!»** Або **«Доброго здоров'я!»** Та й за змістом вони енергійніші: не просто бажаю невідомо кому (може, сам собі?), а – **будьте!** Тут відчувається емпатичне навіювання, гіпноз, сугестія. Та й **доброго** ж здоров'я, а не просто здоров'я! До речі, так і відповідати треба на привітання. До вас вітаються **добридень** чи **доброго дня** (можна й так, і так), а ви відповідаєте не просто **доброго**, вибачте, як папуга, а **доброго здоров'я**. І не треба тоді вигадувати такої нісенітниці, як ото почали писати в листах **«Доброї пори доби»**. Таж **доброго здоров'я** – чудове, актуальне, універсальне вітання.

Далі. Слово **задача** (в однині й у множині) раніше вживалося тільки в математиці, в усіх інших випадках – **завдання**. Дозволю собі такий гіркуватий жарт: колись офіцери служили чималою мірою й **за дачі**, які їм **без оплати** будували солдати (а не **безкоштовно**, бо **коштом** держави, але **без оплати, безоплатно**). Тепер, напевне внаслідок інерції, уже не тільки у війську, а й у наших мас-медіа, **завдань** практично не стало, їх витіснили математичні **задачі**. І це вже апеляція до журналістів.

Наступні претензії – теж до них. Зокрема – щодо великої кількості чужих наголосів. Назву тільки два найпоширеніші. Слово **нена́висть** треба наголошувати саме так, а не **не́нависть**, отож і **нена́видіти**, а не **ненавідіти**.

Слово **бóмблять** треба наголошувати саме так, а його тепер вимовляють, скалькувавши наголос із чужомовного **бомб́ят**. Візьмімо українські аналогії: **робити** – **рóблять**, **трубити** – **трóблять**, **любити** – **лю́блять**, **бомбити** – **бóмблять**, а не трублять, люблять і бомблять. Хто має вуха, почуйте, як вульгарно звучить. Так само вульгарно звучить слово **осна́стять**, коли наголос під впливом чужої орфоепії переносять на останній склад і виходить таке, що аж незручно казати, але ж кажуть – **оснасця́ть**. Подібно до того, як нині забули **горде** давньоукраїнське слово **гóрод** і відповідно, **городяни** чи **й горожани** (обидві форми є в нашій класичній літературі та в словниках), натомість знову какофонія – **місцяни**, причому щодня і щогодини. Таж ніхто з нормальних людей так не говорить, як ніхто не **пересувається**, а **рухається**, **ходить**, **їздить**, **чимчикує**, **прошкує**, **мандрує** і ще сто означень руху. "Пересування/просування" – калька з "передвижение/продвижение". А медійники соваються туди-сюди замість **руху**, **поступу**, **переміщення**, **простування**. А слово, як казав Максим Рильський, – то «не просто мова, звуки», воно сугестивне, воно було в зачині. Пригадуєте пісню Людмили Александрової на слова романтика Михайла Петренка, уродженця Слов'янська «Дивлюсь я на небо»? Там є й таке: «Чому я не сокіл, чому не...» **пересуваюсь**? Щось не так? Перестаньмо соватись – будемо літати. Слово – означальне.

Далі. **Удари** – це не макіяж, їх нікуди не **наносять**, **ударів** **завдають**.

Далі. Коли кажуть, що ракети чи снаряди **потрапили** кудись, то це неправильно; вони (бажано, щоб наші) **влучають** або **вціляють**. Як і колись стріли, згадаймо «Пісню про Байдю»: "Ой як стрілив – царя **вцілив**, / А царицю – в потилицю, / Його доньку – в голівоньку. / Оце ж тобі, царю, / За Байдину кару"). До речі, про кару. Нині з'явився калькований зворот: ворог "понесе відповідальність". Куди її несуть?

До речі, не **стрілок, а стрілець**. "Гей ви, стрільці січовії, раз, два три, / В наших дівчат серце мліє, раз, два, три..." – прекрасна стрілецька пісня у виконанні легендарного квартету «Явір».
<https://youtu.be/yh4SX6sfk0c>

Поки слухаєте пісню, переводжу подих. Відчуваю, що викличу цим зливу обурень чи ярликів, а все ж таки, прошу дослухатись. **Мушу** й це казати, бо муляє. Гасло **«Все буде Україна»**. Невже така коротка пам'ять і забули, звідки воно взялося? 2013-й рік і так званий слоган тітушок "Всё будет Донбасс". Ми тоді не хотіли, щоб усе було Донбас. А зараз тим паче. Я не хочу, прошу зрозуміти, щоб усе було Україна. Це самохвальне гасло. **Хай усе буде все, нехай світ буде світ, а Україна хай буде Україна. Українська Україна.** Тимчасом день у день чуємо цю позичену в тітушок фразу, читаємо її на транспарантах. Як і позичену в Сталіна фразу «Перемога буде **за** нами». Я пам'ятаю її з батькових нагород, у нього було два ордени, медаль «За відвагу» та чимало інших. Це ще одна відповідь тому иродові, в котрого поверталось жало заявляти, що «виграли б» і без українців!

Треба прибрати з того гасла лише одну літеру, і хай перемога буде не десь **за** нами, в 45-му, а з **нами**, тут і тепер. Вірмо в Українське військо, вірмо в силу **Слова**.

Анатолій Ткаченко

**Список учителів, викладачів, керівників гуртків, які
підготували переможців Всеукраїнського поетичного конкурсу
«Білий голуб»**

1. Бартошко Світлана Анатоліївна, керівник гуртка «Журналістська майстерність» Ліцею біотехнологій № 177 м. Києва;
2. Боговик Наталія Миколаївна, учитель Гоголівського ліцею Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області;
3. Воробей Марія Іванівна, співробітник Факультету психології, комунікацій та перекладу Державного університету «Київський авіаційний інститут»;
4. Герасимчук Надія Олександрівна, учитель Ліцею «Домінанта» м. Києва;
5. Гринько Наталія Леонідівна, учитель ТОВ «ПЗЗСО «Міжнародна американська школа і університет»;
6. Дідківський Володимир Іванович, учитель Білоцерківської гімназії № 15 Білоцерківської міської ради Київської області;
7. Єсюк Людмила Володимирівна, керівник гуртка «Мистецтво слова», учитель Білоцерківського природничо-математичного ліцею-гімназії № 16 ім. М.О. Кириленка Білоцерківської міської ради Київської області;
8. Заїка Ольга Олександрівна, учитель Комунального закладу загальної середньої освіти «Ліцей № 1 с. Петропавлівська Борщагівка» Борщагівської сільської ради Бучанського району Київської області;
9. Зленко Любов Миколаївна, учитель Опорного закладу освіти «Миронівський академічний ліцей імені Т.Г. Шевченка Миронівської міської ради Київської області»;
10. Камбур Оксана Геннадіївна, учитель Опорного закладу освіти «Софіївсько-Борщагівський ліцей» Борщагівської сільської ради Бучанського району Київської області;
11. Ковальова Тетяна Юріївна, учитель Остерського ліцею № 1 Остерської міської ради Чернігівської області;
12. Крук Валентина Іванівна, учитель Академічного ліцею № 1 імені А.С. Малишка Обухівської міської ради Київської області;

13. Крутоголов Наталія Леонідівна, учитель Опорного закладу освіти «Миронівський академічний ліцей № 3 Миронівської міської ради Київської області»;
14. Лабага Ольга Петрівна, керівник гуртка «Мистецтво слова» Білоцерківського природничо-математичного ліцею-гімназії № 16 ім. М.О. Кириленка Білоцерківської міської ради Київської області;
15. Ладичук Марія Петрівна, викладач Самбірського фахового коледжу економіки та інформаційних технологій Львівської області;
16. Литвин Лариса Миколаївна, учитель Вишнівського академічного ліцею № 2 Вишневої міської ради Бучанського району Київської області;
17. Людкевич Марія Йосипівна, керівник Літературної студії «Джерельце» Львівського міського координаційно-методичного центру «Галицьке юнацтво»;
18. Нечипоренко Оксана Миколаївна, учитель Академічного ліцею № 4 Обухівської міської ради Київської області;
19. Пашук Олена Вікторівна, учитель Комунального закладу загальної середньої освіти «Луцький ліцей № 21 імені Михайла Кравчука Луцької міської ради», Луцького ліцею № 9 Волинської області;
20. Смовська Ірина Юріївна, учитель Остерського ліцею № 2 Остерської міської ради Чернігівської області;
21. Царенко Тетяна Іванівна, керівник Літературного гуртка «Пролісок» Комунальної установи «Центр розвитку дітей та молоді» Узинської міської ради Білоцерківського району Київської області;
22. Чемерис Катерина Анатоліївна, учитель Київського ліцею безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання імені Ярослава Кондратьєва Національної академії внутрішніх справ;
23. Шеремет Олександр Леонідович, учитель Ліцею № 279 імені Петра Григоренка м. Києва;
24. Юрченко Ніна Миколаївна, учитель Білоцерківського природничо-математичного ліцею-гімназії № 16 ім. М.О. Кириленка Білоцерківської міської ради Київської області;
25. Ясь Катерина Олександрівна, учитель Остерського ліцею № 1 Остерської міської ради Чернігівської області.

ЗМІСТ

Привітання	
Галина Лазарєва <i>Білий голуб – символ миру</i>	3
Василь Василяшко <i>Про особливості творчості юних</i>	4
Василь Неволов <i>Юні друзі</i>	9
Переможці конкурсу	
Ковальова Єсенія	
<i>1000 днів війни</i>	
<i>Без ілюзій</i>	10
<i>Мовчати, кричати, збирати уламки</i>	11
Нірода Юліана	12
<i>Подих різдва</i>	
<i>Цитатами нам стелиться дорога</i>	13
<i>Мелодія кленового серця</i>	14
Сидорук Вікторія	14
<i>У снах</i>	
<i>Дитячі іграшки</i>	15
<i>Я росла</i>	15
Царенко Ярослава	16
<i>Театр грози</i>	
<i>Вітер</i>	17
<i>Добро</i>	18
Лебеда Дар'я	18
<i>Я вірю в перемогу</i>	
<i>Конвалії</i>	19
<i>Пісня лине</i>	19
Андриц Вероніка	20
<i>Всюди сліди</i>	
<i>Світ для очей</i>	20
Іванова Єлизавета	21
<i>Найкращі квіти</i>	
<i>Чиста криниця</i>	22
Корабліна Софія	23
<i>Подивіться у небо</i>	
<i>Брат</i>	24
<i>Не можна ображати</i>	25
Панченко Артем	25
<i>Я вмію бути вільним</i>	
<i>Театр життя</i>	26
Підтоптана Софія	26

	<i>Із чорної зраненої землі...</i>	
	<i>Минуть роки</i>	27
	<i>Мрія</i>	27
Салко Ярослава		28
	<i>Степові спомини</i>	
	<i>А ми полетим</i>	28
Скобало Ілля		29
	<i>Зима на фронті</i>	
	<i>Варто подумати</i>	29
Талайло Яна		30
	<i>Я хочу відчути радість...</i>	
	<i>Похмура дама між нами</i>	31
Швай Уляна		31
	<i>Іноді доводиться...</i>	
	<i>Фотографія</i>	32
Якименко Олексій		33
	<i>Бережи себе</i>	
	<i>А літо – безхмарне</i>	33
Гошовська Валерія		34
	<i>Молитва</i>	
	<i>Літній ранок</i>	34
Дудар Ліна		35
	<i>Листопадні думки</i>	
	<i>Надія</i>	35
Загреба Анна		36
	<i>Літня радість</i>	
	<i>Літня пора</i>	37
	<i>Літнє світло</i>	37
Ковтуненко Варвара		38
	<i>Чекаю</i>	
	<i>Чорне небо</i>	38
Кравець Анна		39
	<i>Дощ капотів</i>	
	<i>На прапорі країни</i>	39
Лега Аліна		40
	<i>Колядує Україна</i>	
	<i>Козацький код</i>	41
Міщенко Уляна		41
	<i>Говерла</i>	
	<i>Дитинство</i>	42

Наконечний Даниїл	42
<i>Пліткареві вогонь</i>	
Петрожалко Марія	43
<i>Осінь гроза</i>	
<i>Сніг</i>	44
Пшенична Ірина	45
<i>Доріжка на щоках</i>	
<i>Ранок</i>	45
Ракоча Діана	46
<i>Люблю</i>	51
<i>Роздуми біженки</i>	47
Садлівська Софія	47
<i>Нарешті</i>	
<i>Моя матуся</i>	48
Смовський Максим	49
<i>Вірю</i>	
<i>Одна мрія на двох</i>	49
Штарбекер Уляна	51
<i>Тисяча днів</i>	
<i>Він зорі рахує</i>	51
Ясь Захар	52
<i>Одного весняного дня</i>	
<i>Осінь</i>	53
Призери конкурсу	53
Безпала Марина	
<i>Козацька слава</i>	
Бондар Олександра	54
<i>Майбутнє</i>	
Зінченко Наталія	55
<i>І бачити, і слухати душею</i>	
Католик Дарина	55
<i>Присвята Саші Паскаль</i>	
Музиченко Марія	56
<i>Настане мир</i>	
Розвадовська Вікторія	57
<i>Я сумна, бо йде війна</i>	
Слюсар Соломія	58
<i>Горобчикова мрія</i>	
Хропата Олеся	59
<i>Голуб миру</i> ...	

Багінська Аріадна	59
<i>Незламним</i>	
Сватківський Тимофій	60
<i>Я вже маю, що вдягнути на честь Перемоги</i>	
Антонишин Марта	61
<i>Війна</i>	
Запорожець Дарія	62
<i>Зорі</i>	
Набільська Єлизавета	62
<i>Добро і зло – одвічні вороги</i>	
Данченко Артур	63
<i>Мрія</i>	
Ганзенко Анастасія	63
<i>Мир – це сонце у блакиті</i>	
Ісаєва Анастасія	64
<i>Спалахнула зірка ясна</i>	64
Куц Дарина	
<i>Тепло батьківської любові</i>	65
Лісовська Діана	
<i>Моя душа</i>	66
Смолінська Ірина	
<i>Моя уява</i>	67
Таран Маргарита	
<i>Світанок життя</i>	67
Мотузко Аліна	
<i>Акровіри</i>	68
Яцюк Дарина	
<i>У когось є свої дороги</i>	68
Поетичне слово членів журі	
Василяшко Василь	70
Петровська Тетяна	74
Хоменко-Семенова Леся	78
Довгоп'ят (Колінченко) Ольга	81
Клічак Василь	84
Кир'ян (Уютнова) Надія	87
Осташ (Хоню) Вікторія	90
Ткаченко Анатолій	93
<i>Про науку військову та супутню термінологію</i>	95
Список учителів, викладачів, керівників гуртків, які підготували переможців Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб»	99

Літературно-художнє видання
БІЛИЙ ГОЛУБ

Редакційна рада:

Лазарєва Г.Р.

Лахтіонова Л.А.

Петровська Т.В.

Василяшко В.Ф.

Довгон'ят О.М.

Кир'ян Н.В.

Відповідальна за випуск – Галина Лазарєва

Упорядник – Тетяна Петровська

Редактор – Надія Кир'ян

Дизайн – Інна Божко

***До альманаху увійшли найкращі вірші учасників
Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб»***

Навчально-науковий інститут розвитку освіти Державного університету
«Київський авіаційний інститут»: Альманах поетичної творчості юних
літераторів «Білий голуб», упоряд.: Петровська Т.В. – Київ, 2025. – с. 106

УДК 82-1(059)

**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ
АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»**

Адреса: Україна, 03058,
просп. Любомира Гузара, 1
<https://nau.edu.ua/>

Навчально-науковий інститут розвитку освіти KAI
Корпус 8а, кабінет 604
<http://iro.nau.edu.ua/index.php>
Тел.: (044) 406-72-02

**Центр допрофесійної підготовки
та обдарованої учнівської молоді ННІРО KAI**
Корпус 8а, кабінет 609
<https://www.facebook.com/102652827811918>
Тел.: (044) 497-68-47